



26 aprilie 2018

95 nr. 6

**Comisia juridică, numiri și imunități**

**Amendament**

la proiectul de lege nr. 90 din 27 martie 2017 pentru adoptarea Codului administrativ al Republicii Moldova

În conformitate cu art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996, în urma examinării proiectul de lege nr. 90 din 27 martie 2017 pentru adoptarea Codului administrativ al Republicii Moldova, prezentăm următoarele amendamente:

1. La art.1 alin.(2) cuvîntul "cod" se înlocuiește cu cuvintele "Cod, în alte legi", iar după cuvintele "și în alte acte normative" se introduce cuvintele "subordonate legii".
2. La art.2 alin.(1) cuvintele "atribuțiile autorităților administrative" se înlocuiește cu "atribuțiile autorităților publice administrative și", iar sintagma "participanților în procedura administrativă și în contenciosul administrativ" se înlocuiește cu "participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ."  
La alin.(3) lit.b) după cuvintele "Codul Contravențional sau" prepoziția "a" se exclude.
3. La art.3 cuvîntul "procesului" se înlocuiește cu cuvîntul "procedurii", iar cuvîntul "realizare" se substituie cu cuvîntul "înfăptuire".
4. Titlul Capitolului II va avea următoarea denumire "Dispoziții definitorii".
5. Art.5 se expune în următoarea redacție:

**" Articolul 5. Activitatea administrativă**

Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în

regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.”

6. După art.5, se introduce un nou articol, iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător:

**”Articolul 6. Procedura administrativă**

(1) Procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea (adoptarea) unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

(2) Emiterea (adoptarea) unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sînt părți ale procedurii administrative.”

7. La art.6 din prezentul proiect de lege cuvîntul ”instituite” se înlocuiește cu sintagma ”instituită/instituit”. După cuvintele ”sau printr-un” se introduce cuvîntul ”alt”.

8. La art.7 cuvîntul ”atribuțiilor” se înlocuiește cu cuvîntul ”sarcinilor”.

9. La art.8 alin.(1) după cuvintele ”sau propunere adresată” se introduce cuvîntul ”unei”, iar cuvîntul ”autorităților” se înlocuiește cu cuvîntul ”autorități”. Sintagma ”, direct sau prin reprezentant” se exclude.

La alin.(2) după cuvintele ”unui act administrativ” se introduce cuvîntul ”individual”.

La alin.(3) după cuvintele ”problemă de interes” se introduce cuvintele ”personal sau”.

La alin.(4) cuvintele ”unor acțiuni de interes public” se exclud. După cuvintele ”autoritatea publică” se introduce cuvintele ”a unor acțiuni de interes public”.

10. La art.9 cuvîntul ”hotărîre” se înlocuiește cu cuvîntul ”decizie”.

Art.9 se completează cu alin.(2) în următoarea redacție.

(2) Decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

11. După **articolul 9**, prevederile **art.120** din prezentul proiect de lege se introduc ca articolul 10, fiind renumerotat în modul corespunzător și se prezintă în următoarea redacție:

**„Articolul 10. Categoriile actelor administrative individuale**

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping în tot sau în parte acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

(2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

(3) Un act administrativ de acordare pe durată a prestațiilor materiale sau bănești este un act administrativ individual prin care o astfel de prestație se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.”

După art.10, se introduce art.11 în următoarea redacție, celelate articole se renumerotează în modul corespunzător.

#### **”Articolul 11. Actul administrativ normativ**

Un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.”

12. La art.11 alin.(2) din prezentul proiect de lege după cuvântul ”recomandările” se introduce cuvintele ”autorităților publice”, iar după cuvântul ”acțiunile” se introduc cuvintele ”întreprinse de acestea”. Cuvintele ”reale ale autorităților publice” se exclud.

La alin.(3) cuvântul ”derogatorii” se înlocuiește cu cuvântul ”imperative”. După cuvintele ”actele administrative” se introduce cuvântul ”individuale”, după cuvintele ”actul administrativ” se introduce cuvântul ”individual”. Sintagma ”actele reale” se înlocuiește cu sintagma ”actul real”.

13. La art.12 alin.(1) cuvântul ”manifestări” se înlocuiește cu cuvântul ”manifestările”, sintagma ”activități ale” se înlocuiește cu cuvântul ”activitățile”, sintagma ”prin ele însele” se înlocuiește cu sintagma ”ca atare”.

La alin.(2) după cuvintele ”actul administrativ” se introduce cuvântul ”individual”.

14. Art.13 se expune în următoarea redacție.

#### **”Articolul 13. Dreptul discreționar al autorității publice**

(1) Dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală.

(2) Exercițarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.”

15. Articolul 14 se expune în următoarea redacție.

**”Articolul 14. Dreptul vătămat**

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.”

16. La art.15 cuvântul ”îndatoririle” se înlocuiește cu cuvântul ”obligățiile”, iar cuvântul ”nevoilor” se înlocuiește cu cuvântul ”necesităților”.

17. Art.17 se expune în următoarea redacție.

**”Articolul 17. Acțiunea în contencios administrativ**

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, această încălcare poate fi revendicată printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care vor decide instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ conform prezentului Cod.”

18. Art.18 se abrogă.

19. La art.19 alin.(2) după cuvintele ”scopului pentru care” se introduce cuvântul ”acestea”.

La alin.(3) după cuvintele ”instanțele de judecată” se introduce cuvântul ”competente”.

20. Art.20 se expune în următoarea redacție.

**”Articolul 20. Cercetarea din oficiu**

(1) Autoritățile publice /instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

(2) Faptele deja cunoscute autorităților publice/instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale, nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.”

21. La art.21 alin.(1) cuvintele ”fără discriminări” se înlocuiește cu cuvântul ”nediscriminatoriu”.

Alin.(3) se expune în următoarea redacție

”(3) Atât în cadrul procedurii administrative, cât și în cadrul procedurii de contencios administrativ sau ca rezultat al acestora, nici o persoană nu poate beneficia de privilegii, nu poate fi dezavantajată, lipsită de drepturi sau scutită de obligații pe motiv de rasă, origini familiale, sex, limbă,

cetățenie, apartenență etnică, religie, convingeri politice sau ideologice, educație, situație economică, condiție socială.”

- 22.** La art.22 alin.(1) după cuvintele ”procedura administrativă și” se introduce cuvintele ”procedura de”, iar prepoziția ”în” se exclude. Cuvintele ”altei persoane” se înlocuiește cu cuvintele ”altor participanți”.
- La alin.(2) conjuncția ”sau” se înlocuiește cu conjuncția ”și”, iar cuvintele ”obligațiunile” cu cuvintele ”obligațiile”.
- 23.** La art.24 în titlu, cuvântul „procedurii” se substituie cu sintagma „de procedură”, iar în textul articolului sintagma „se va duce în conformitate cu legislația” se substituie cu textul „și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație”.
- 24.** La art.25 cuvintele ”În cazul în care,” se substituie cu cuvântul ”Dacă”, iar sintagma ”sau legea specială” se înlocuiește cu sintagma ”sau alte legi speciale”.
- 25.** La art.26 alin.(1) sintagma ”trebuie realizată” se substituie cu sintagma ”se va realiza”. După cuvântul ”rapid” conjuncția ”și” se înlocuiește cu virgulă, iar după cuvântul ”eficient” se introduce conjuncția ”și”.
- Alin.(2) se expune în următoarea redacție.
- ”(2) Procedura administrativă se realizează în scris, dacă caracterul urgent al măsurii nu cere o realizare verbală a procedurii administrative.
- 26.** La art.27 alin.(1) sintagma ”luată de autoritatea publică care afectează” se înlocuiește cu cuvintele ”întreprinsă de autoritățile publice, prin care se afectează”.
- Alin.(2) partea introductivă va avea următorul cuprins:
- „O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă:”.
- Alin.(2) lit.a) se completează în final cu cuvintele ”atribuite prin lege”.
- Alin.(2) lit.b) cuvintele ”acestui scop” se înlocuiește cu cuvântul ”scopului”.
- La alin.(3) cuvântul ”luată” se înlocuiește cu cuvântul ”întreprinsă”, iar după cuvintele ”autoritățile publice este” se introduce sintagma ”una”
- 27.** La art.28 alin.(1) și la alin.(2) cuvântul ”lua” se înlocuiește cu cuvântul ”întreprinde”.
- La alin.(2) după cuvintele ”decît în situații în care” se introduce cuvintele ”, în condițiile stabilite de lege, acest lucru”. Cuvintele ”în condițiile stabilite de lege” de la finele alin.(2) se exclud.
- 28.** La art.29 după cuvintele ”Actele administrative” se introduce cuvântul ”individuale”
- 29.** În titlul articolului 30, cuvântul ”autorității” se înlocuiește cu cuvântul ”autorităților”.

La alin.(1) cuvântul "În cazul în care" se substituie cu cuvântul "Dacă". În a doua propoziție cuvintele "la procedură" se exclud.

La alin.(2) după cuvintele "participarea neîngrădită" se introduce cuvintele "la procedura administrativă", iar cuvintele "la procedura administrativă" de la sfârșitul alin.(2) se exclude.

30. La art.31 după cuvintele "Comunicarea interinstituțională" se introduce cuvintele "și comunicarea".

31. La art.32 cuvintele "de a colabora și coopera" se înlocuiește cu cuvintele "să contribuie și să colaboreze"

32. Titlul Secțiunii III va avea următoarea denumire  
**"Principiile procedurii de contencios administrativ"**

33. La art.34 alin.(1) cuvintele "litigii administrative se conduce de" se înlocuiește cu cuvintele "acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte"

34. La art.35 după cuvântul "judecatorii" se introduce cuvântul "competenți".

35. Articolul 36 se va expune în următoarea redacție

**"Articolul 36. Audierea juridică și dreptul la un proces echitabil**

(1) Înaintea fiecărei decizii judecătorești pe fond, participanților la proces li se oferă posibilitatea de a se expune. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

(2) Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță de judecată independentă, imparțială și instituită prin lege. În acest scop, instanța de judecată este obligată să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a procesului."

36. La art.37 alin.(2) sintagma "art.14" se înlocuiește cu sintagma "art.17", cuvântul "judecătorești" se substituie cu cuvântul "de judecată".

37. La art.38 alin.(2) cuvintele "Participanților li se asigură" se înlocuiește cu cuvintele "Participanților la proces li se asigura", iar cuvântul "fazele" se substituie cu cuvântul "etapele".

La alin.(3) cuvintele "participanților, chiar atunci" se înlocuiește cu cuvintele "participanților la proces, chiar și atunci".

38. La art.39 cuvântul "oral" se substituie cu cuvântul "verbal".

39. Art.41 se expune în următoarea redacție

**"Articolul 41. Contradictorialitatea și egalitatea în drepturi procedurale a participanților la proces**

Examinarea judiciară a cauzelor de contencios administrativ se desfășoară în baza principiul contradictorialității și egalității în drepturi procedurale a participanților la proces."

40. În titlul Cărții a doua, sintagma "NECONTENCIOASĂ" se exclude.

41. Art.42 se expune în următoarea redacție

**"Articolul 42. Participanții la procedura administrativă**

(1) Participanți la procedura administrativă sînt: autoritatea publică, orice persoană fizică și juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, precum și orice altă persoană atrasă de de autoritatea publică în procedura administrativă.

(2) Dacă procedura administrativă implică necesitatea soluționării unei chestiuni cu privire la drepturile și obligațiile comune ale mai multor participanți sau drepturile și obligațiile participanților decurg din aceleași temeuri de fapt sau de drept, participarea lor la procedura administrativă este obligatorie.

(3) Autoritatea publică este obligată să atragă în procedura administrativă, din oficiu sau la cerere, persoanele ale căror drepturi pot fi afectate prin procedura administrativă. Dacă are cunoștință despre astfel de persoane, autoritatea publică le informează despre inițierea sau desfășurarea procedurii administrative.

(4) Pentru desfășurarea cu celeritate a procedurii administrative, autoritatea publică este în drept să admită examinarea concomitentă a mai multor petiții depuse de mai mulți participanți la aceeași autoritate publică, cînd în baza raportului material juridic dintre participanți, ele se află în conexiune prin pretențiile revendicate sau problemele comune și cînd există posibilitatea examinării lor în aceeași procedură și de aceeași autoritate publică. Fiecare coparticipant participă în cadrul procedurii administrative în mod independent față de ceilalți coparticipanți.

(5) O persoană audiată în cadrul procedurii administrative în calitate de martor, expert, specialist sau din alte motive nu devine prin aceasta participant la procedura administrativă."

42. La art.43 alin.(1) după cuvîntul "reprezentanții" se introduce sintagma "lor".

La alin.(2) cuvîntul „deplină” se exclude, iar după sintagma ”sunt limitate în capacitate” se introduce cuvîntul ”lor”.

La alin.(4) textul „conducătorii sau reprezentanții acestora” se substituie cu textul „prin intermediul conducătorilor sau reprezentanților

43. La art.44, în titlu, după cuvîntul „Reprezentanții” se introduce cuvîntul „împuterniciți”.

La alin.(2) după cuvîntul ”reprezentantul” se introduce cuvîntul ”împuternicit”.

La alin.(3) prima propoziție se va expune în felul următor ” Dacă pentru procedură a fost desemnat un reprezentant împuternicit, atunci autoritatea publică urmează să se adreseze acestuia.” În ultima propoziție a acestui aliniat, după cuvântul ”reprezentantul” se introduce cuvântul ”împuternicit”.

44. În titlul articolului 45, după cuvântul ”reprezentanților” se introduce cuvântul ”împuterniciți”.

La alin.(1) în prima propoziție și a doua propoziție, cuvântul ”reprezentant” se substituie cu cuvântul ”reprezentantul împuternicit”

La alin.(2) după cuvântul ”reprezentant” se adaugă cuvântul ”împuternicit”, iar cuvântul ”rămâne” se substituie cu cuvântul ”este”.

Alin.(3) se expune în următoarea redacție:

”(3) Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.”

45. Articolul 46 va avea următorul conținut:

**”Articolul 46. Continuarea procedurii**

(1) În cazul în care un participant decedează și procedura administrativă se referă la drepturile sau obligațiile strict personale ale defunctului, procedura se consideră încetată.

(2) În cazul decesului unui participant, dacă procedura administrativă se referă la drepturi sau obligații transmisibile, sau în cazul înstrăinării bunului care este obiectul unei proceduri administrative, autoritatea publică decide discreționar cu privire la continuarea procedurii cu succesorul defunctului sau cu persoana care a dobândit bunul. Prevederile prezentului alineat se aplică corespunzător în cazul lichidării sau reorganizării unei persoane juridice.

(3) Dacă procedura administrativă continuă, autoritatea publică o suspendă până la stabilirea succesului de drepturi sau până la desemnarea din oficiu a unui reprezentant al succesului de drepturi necunoscut.

(4) Suspendarea procedurii administrative atrage suspendarea curgerii tuturor termenelor de procedură.”

46. Art. 47 va avea următorul conținut:

**”Articolul 47. Persoanele care nu au dreptul să acționeze în procedura administrativă**

(1) Într-o procedură administrativă, pentru o autoritate publică nu au dreptul să acționeze persoanele care::

a) înseși au statut de participant la procedura administrativă;

b) sunt membri de familie ai unui participant;

- c) în virtutea legii sau în baza procurii reprezintă în general sau în această procedură administrativă un participant;
- d) sunt membri de familie ai reprezentantului unui participant în această procedură administrativă;
- e) au activitate de muncă remunerată la un participant al procedurii administrative sau activează la el în calitate de membru al consiliului de conducere, al consiliului de supraveghere sau al unui alt organ de acest gen. Această prevedere nu se aplică persoanelor angajate la o instituție de drept public participantă la procedura administrativă;
- f) în chestiunea respectivă au întocmit o expertiză sau au acționat în mod similar în afara calității lor funcționale/de serviciu;

(2) Persoana, care prin activitate sau decizie poate avea nemijlocit avantaje sau dezavantaje, este asimilată participantului. Această prevedere nu se aplică dacă avantajul sau dezavantajul se bazează doar pe faptul, că cineva face parte dintr-un grup de populație sau grup profesional, ale cărui interese comune sunt atinse de chestiunea în cauză.

(3) Membru de familie în sensul alin. (1), lit. b) și d) sunt:

- a) logodnicul/logodnica,
- b) soțul/soția,
- c) ruda sau afinul pe linie dreaptă sau colaterală până la gradul IV (patru) inclusiv,
- d) persoanele care printr-un raport de îngrijire creat pe o durată mai îndelungată sunt legate unele de altele ca părinții cu copilul (părinți educatori și copil îngrijit).

(4) Persoanele indicate la alin. (3) se consideră membri de familie și atunci, când căsătoria pe care se întemeia relația sau comunitatea domestică nu mai există, dacă persoanele sunt legate în continuare între ele ca soț și soție sau ca părinți și copil.”

47. La art.48 alin.(1) se va expune în următoarea redacție:

„(1) Pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.”

În partea introductivă a alin.(2) cuvintele „Un astfel de motiv” se substituie cu cuvintele „Motivul indicat la alin.(1)”.

La alin.(2) lit. a) sintagma „sau cu reprezentanții acestuia” se substituie cu sintagma „ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia.”

La alin.(2) lit. d) cuvântul „propriu” se exclude.

48. Art. 49 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 49. Declarația de abținere**

(1) Persoana aflată într-una din situațiile prevăzute la art. 49 sau 50 are obligația să declare în scris superiorului său ierarhic conflictul de interese care există. Participanților li se expediază o copie a respectivei declarații. Pînă la adoptarea deciziei pe marginea declarației și/sau soluționarea conflictului de interese, persoana nu are dreptul să acționeze pentru autoritatea publică pe acest caz.

(2) Prin excepție, dacă există pericol iminent sau un risc de întârziere, persoana aflată în conflict de interese trebuie să ia toate măsurile urgente care nu suferă amânare.

(3) În cazurile prevăzute la alin.(1), precum și în cazurile în care conflictul de interese este constatat din oficiu sau la sesizarea unei persoane interesate, șeful ierarhic dispune repartizarea petiției altei persoane competente. Dacă nu are superior ierarhic, persoana aflată în conflict de interese transmite petiția spre soluționare unei alte persoane din cadrul autorității publice.

(4) Dacă un membru al unui organ colegial se află în conflict de interese, are obligația de a informa despre aceasta președintele organului. În acest caz prevederile alin. (1) – (3) se aplică corespunzător.”

**49.** Art.50 se expune în următoarea redacție

**”Articolul 50. Recuzarea la cererea unui participant**

(1) În temeiurile prevăzute la art. 49 și 50, participanții la procedura administrativă pot recuza persoanele care acționează pentru autoritatea publică în această procedură pînă la finalizarea ei. Cererea de recuzare se depune în scris sau verbal prin consemnarea ei într-un proces verbal.

(2) Decizia cu privire la cererea de recuzare se ia în decursul unei săptămâni și se comunică în scris participanților.

(3) O nouă cerere de recuzare a aceleiași persoane se admite numai dacă are la bază fapte noi.

(4) Prevederile art. 51 se aplica corespunzător.”

**50.** Art.51 și 52 se exclud iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător.

**51.** În titlul Capitolului II cuvîntul ”autorității” se substituie cu cuvîntul ”autorităților”.

**52.** Art.53 va avea următorul conținut:

**”Articolul 53. Competența**

(1) Competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative. .

(2) Competența se stabilește la momentul inițierii procedurii administrative.

(3) Modificarea dispozițiilor legale privind competența pe parcursul derulării procedurii administrative nu afectează competența stabilită inițial, cu excepția cazului în care autoritatea publică este desființată sau dacă pentru procedurile administrative în desfășurare legea prevede în mod expres transferul de competență.”

**53.** La art.54 va avea următorul conținut:

**”Articolul 54. Competența materială**

(1) Competența materială poate fi generală sau specială și este reglementată prin lege.

(2) Dacă legea nu reglementează competența materială, competență este autoritatea publică a cărei activitate este cea mai apropiată de natura raporturilor juridice.”

**54.** Articolul 55 va avea următorul conținut:

**„Articolul 55. Competența teritorială**

(1) Competență teritorială

1) în chestiuni referitoare la bunuri imobile și/sau drepturi asupra lor o are autoritatea publică în a cărei circumscripție se află bunul imobil;

2) în chestiuni referitoare la funcționarea unei întreprinderi sau a filialei acesteia, la exercitarea unei profesii sau la o altă activitate de durată o are autoritatea publică în a cărei circumscripție funcționează întreprinderea ori filiala acesteia sau este exercitată ori urmează a fi exercitată profesia sau activitatea de durată;

3) în alte chestiuni decât cele prevăzute la pct.1) și 2) referitoare la:

a) o persoană fizică, o are autoritatea publică în a cărei circumscripție își are domiciliul persoana fizică;

b) o persoană juridică, o are autoritatea publică în a cărei circumscripție își are sediul persoana juridică.

4) în chestiuni, în care competența nu rezultă din pct.1)-3), o are autoritatea publică în a cărei rază teritorială se va întreprinde acțiunea oficială

(2) Prin lege pot fi admise reglementări suplimentare sau derogatorii de la dispozițiile privind competența teritorială.””

**55.** La art.56 la a doua propoziție cuvintele „prevederile 59 din prezentul Cod” se substituie cu cuvintele ”prevederile art.59.”

**56.** În titlul articolului cuvântul ”Efectele” se substituie cu cuvântul ”Consecințele”

La art.57 alin.(1),după cuvântul ”autoritatea” se introduce cuvântul ”publică”. Propoziția a doua se exclude.

La alin.(2) cuvîntul „amînării” se substituie cu cuvintele „de amînare a”, iar după cuvintele ”chiar dacă acea autoritate” se introduce cuvîntul ”publică”. În a doua propoziție după cuvîntul ”Autoritatea” se introduce cuvîntul ”publică”.

57. La art.58 alin.(1) cuvintele ”suspendă din oficiu procedura administrativă și înaintează către autoritatea” se substituie cu cuvintele ” suspendă din oficiu procedura administrativă și o înaintează către autoritatea publică”.

La alin.(2) lit. a) cuvîntul ”autorități” se substituie cu cuvîntul ”autoritățile”.

La alin.(3) lit. a) cuvintele „atunci cînd” se substituie cu cuvintele ”în cazul în care”, iar după cuvîntul ”autorități” se introduce cuvîntul ”publice”.

La alin.(3) lit. c) se expune în următoarea redacție:

„c) de către secretarul general al Guvernului, în alte cazuri decît cele prevăzute la lit. a) și b).”

Alin.(4) se expune în următoarea redacție:

”(4) Decizia pe marginea soluționării conflictului de competență poate fi contestată odată cu actul administrativ individual.”

58. Art.59 se expune în următoarea redacție:

#### **”Articolul 59. Delegarea competenței**

Organele colegiale pot încredința, în anumite cazuri, unei persoane sau comisii din cadrul autorității publice să conducă o procedură administrativă în cazuri determinate. În acest caz, persoana sau comisia prezintă organului colegial un raport scris cu propuneri. Decizia este luată de organul colegial.”

59. Art.60 se expune în următoarea redacție:

#### **”Articolul 60. Termenul general**

(1) Termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul general curge de la:

a) data prevăzută în lege pentru exercitarea unei atribuții stabilite;

b) data înregistrării cererii de către autoritatea publică ierarhic superioară sau de cea de control;

c) data înregistrării cererii complete după caz cu toate actele necesare sau de la data la care petiția a fost transferată autorității publice competente. Dacă cererea nu este completă, autoritatea publică propune petiționarului să prezinte actele lipsă și stabilește un termen în acest sens.

(3) În cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data cînd hotărârea

instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a ramas defintivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data când decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

(4) Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative termenul general poate fi prelungit, , cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă, în termende 30 de zile împreună cu motivele prelungirii.

(5) În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.”

60. În titlul articolului 61, cuvântul ”Fixarea” se substituie cu cuvântul ”Stabilirea”.

La alin.(1) cuvintele ”fixa participanților procedurii administrative termene” se sbstituie cu cuvintele ” stabili participanților la procedura administrativă termeni”.

La alin.(2) după cuvântul ”autoritatea” se adaugă cuvântul ”publică”.

61. La art.62 alin.(1) cuvântul ”fixate” se substituie cu cuvântul ”stabilite”. La alin.(2) cuvintele „Termenii legali pot fi prelungiți” se substituie cu cuvintele „Termenele legale pot fi prelungite”

62. Art.63 alin.(2) se expune în următoarea redacție:

(2) Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sîmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

63. Art.64 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 64. Refuzul sau nesoluționarea în termen a unei cereri**

(1) Autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competențelor sale și în termenul stabilit de lege.

(2) Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal.

(3) Prin derogare de la prevederile alin. (2), în cazurile prevăzute de lege, nesoluționarea în termen a unei cereri se consideră drept acceptare a acesteia.”

64. Art.65 se expune în următoarea redacție

**”Articolul 65. Repunerea în termen**

- (1) Dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.
- (2) Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și suplimentar se recuperează acțiunile omise.
- (3) 6 luni după expirarea termenului omis repunerea în termen nu mai poate fi solicitată, iar acțiunea omisă nu mai poate fi recuperată, cu excepția cazului când acest lucru nu a fost posibil pînă la expirarea termenului de un an ca urmare a forței majore.
- (4) Persoanele interesate pot contesta actul/refuzul autorității publice de repunere în termen cu acțiune în contencios administrativ numai odată cu fondul.
- (5) Repunerea în termen nu se permite în cazurile excluse prin lege.”
65. După art.65, se introduc articolele 116, 117 și 118, fiind renumerotate în modul corespunzător, într-un nou Capitol cu în următoarea redacție:

#### **„Capitolul IV.**

#### **Aspecte instituționale și de transparență**

##### **Articolul 116. Responsabilii de relațiile cu publicul**

- (1) Autoritățile publice sunt obligate să instituie o subdiviziune sau să desemneze o persoană responsabilă de relațiile cu publicul , care:
- a) informează direct publicul și presa despre activitatea autorității publice și asigură comunicarea interinstituțională.
  - b) asigură primirea și înregistrarea petițiilor; transmite petițiile spre soluționare subdiviziunilor de specialitate, în funcție de obiectul acestora, cu indicarea termenului de expediere a răspunsului, astfel încât petiționarul să primească răspunsul în termenul legal; expediază răspunsurile petiționarilor ; clasifică și arhivează petițiile.
  - c) gestionează pagina web oficială a autorității publice, organizează și asigură funcționarea ghișeului de informare și documentare;
  - d) asigură participarea publicului la ședințele organelor colegiale și organizează dezbaterile publice.
- (2) Atribuțiile, organizarea și funcționarea subdiviziunii responsabile de relațiile cu publicul, precum și atribuțiile persoanei responsabile de relațiile cu publicul, se stabilesc în baza dispozițiilor din prezentul Cod, prin regulamentul intern de activitate a autorității publice respective.

### **Articolul 117. Transparența prin intermediul ședințelor publice**

(1) Ședințele organelor colegiale sunt publice, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Autoritățile publice au obligația să asigure condițiile pentru participarea persoanelor interesate la ședințele organelor colegiale, cu respectarea următoarelor reguli:

a) anunțul privind ședința publică se afișează la sediul autorității publice, se publică pe pagina web oficială a acesteia și se transmite instituțiilor mass-media, cu cel puțin 5 zile înainte de desfășurarea ședinței;

b) acest anunț trebuie adus la cunoștința cetățenilor și a asociațiilor legal constituite care au prezentat în scris sugestii și propuneri, cu valoare de recomandare, referitoare la unul dintre domeniile de interes public ce urmează să fie abordat în ședința publică;

c) anunțul va conține data, ora și locul de desfășurare a ședinței publice, precum și ordinea de zi.

(3) Difuzarea anunțului și invitarea specială a unor persoane la ședința publică se fac de către subdiviziunea responsabilă de relațiile cu publicul.

(4) Participarea la ședințele publice a persoanelor a și asociațiilor interesate se face în limita locurilor disponibile în sala de ședințe, iar persoana care prezidează ședința publică poate acorda prioritate celor care au depus în scris sugestii relevante pentru subiectul ședinței. Accesul mass-mediei la ședințele publice poate fi limitat doar în mod rezonabil.

(5) Persoana care prezidează ședința publică poate oferi persoanelor care participă din proprie inițiativă posibilitatea de a se expune cu privire la problemele conținute pe ordinea de zi.

(6) Punctele de vedere/avizele exprimate în cadrul ședințelor publice au valoare de recomandare.

### **Articolul 118. Obligațiile autorităților publice**

Autoritățile publice sunt obligate să asigure:

a) buna organizare și desfășurare a procedurii administrative;

b) primirea, înregistrarea și soluționarea petițiilor înaintate, precum și legalitatea deciziilor și comunicarea lor în termen legal;

c) aplicarea dispozițiilor privind transparența administrației și accesul la informațiile publice.”

**66.** În titlul Capitolului I, TITLUL II, după cuvântul „inițierea” se completează cu sintagma „și finalizarea”.

**67.** La art.66 alin.(1) cuvântul ”începută” se substituie cu cuvântul ”inițiată”.

La alin.(3) în a doua propoziție cuvintele ”În cazul prevăzut” se înlocuiește cu cuvintele ”În cazurile prevăzute”.

68. La art.67 alin.(1) se expune în următoarea redacție:

„(1) Dacă inițiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanții despre aceasta în decursul unui termen rezonabil.”

La alin.(2) cuvântul ”pornită” se înlocuiește cu cuvântul ”inițiată”.

La alin.(3) cuvintele „este obligată să confirme în scris petiționarului data și numărul înregistrării petiției.” se substituie cu cuvintele „este obligată să-i confirme petiționarului în scris data și numărul de înregistrare.”

69. La art.68 alin.(1) lit. c) se va expune în următoarea redacție:

”c) acest lucru este prevăzut prin dispoziții legale speciale.”

La alin.(2) cuvintele ”Anunțul inițierii” se substituie cu cuvintele ” Anunțul despre inițierea”.

La alin.(2) lit. a) cuvintele ”autorității care efectuează” se substituie cu cuvintele ”autorității publice care desfășoară”

La alin.(2) lit. d) cuvântul ”înștiințarea” se înlocuiește cu cuvântul ”anunțarea”.

La alin.(3) după cuvintele ”se va publica pe pagina” se introduce cuvântul ”oficială”.

70. Art.69 se expune în următoarea redacție:

#### **”Articolul 69. Depunerea petiției**

(1) Prin petiție poate fi inițiată o procedură administrativă sau aceasta poate face parte dintr-o procedură administrativă deja inițiată.

(2) Petiția poate fi

a) depusă în scris la autoritatea publică ori expediată prin poștă sau fax,

b) transmisă în formă electronică,

c) depusă verbal fiind consemnată într-un proces verbal.

(3) Dacă se transmite în formă electronică, petiția trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document electronic.”

71. Art.70 se expune în următoarea redacție:

#### **”Articolul 70. Înregistrarea petiției**

(1) Autoritatea publică este obligată să primească și să înregistreze imediat petiția sau alte documente depuse în cadrul procedurii administrative. Autoritatea publică nu are dreptul să refuze primirea petițiilor doar din motiv că nu se consideră competentă sau pentru că ar considera petiția ca fiind inadmisibilă sau neîntemeiată..

(2) În cazul petițiilor sau al altor documente depuse la sediul autorității publice, subdiviziunea responsabilă de relațiile cu publicul eliberează dovada înregistrării lor.

(3) Documentele sau petițiile depuse în scris sau prin fax la o autoritate publică se consideră a fi depuse odată cu înregistrarea lor în cadrul unei autorități publice.

(4) Petițiile sau alte documente, trimise prin poștă sau fax, se consideră depuse în termen, dacă au fost predate recomandat la oficiul poștal sau expediate prin fax înainte de expirarea termenului.

(5) În cazul petițiilor sau al documentelor depuse în formă electronică, autoritatea publică este obligată să comunice în cel mult 2 zile, prin aceleași mijloace, numărul de înregistrare al petiției. În caz de litigiu, dovada depunerii petiției în formă electronică, respectiv a comunicării numărului de înregistrare, este mesajul salvat în dosarul „trimise” al contului de poștă electronică. Pentru o gestionare în bune condiții a activității de soluționare a petițiilor prin mijloace electronice, autoritățile publice sunt obligate să ofere posibilitatea depunerii petițiilor on-line prin intermediul propriilor pagini web oficiale, iar petiționarul să primească automat dovada de înregistrare.

(6) Petițiile pot fi formulate verbal în cadrul programului de audiență cu publicul. Aceste petiții se consemnează într-un proces verbal și se înregistrează de către subdiviziunea sau persoana responsabilă de relațiile cu publicul din cadrul autorității publice.”

72. Art.71 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 71. Readresarea petiției**

Dacă petiția ține de competența altei autorități publice , originalul petiției se expediază autorității publice competente în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării petiției, fapt despre care petiționarul este informat.”

73. La Art.72 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 72. Conținutul petiției**

(1) Petiția conține următoarele elemente:

- a) numele și prenumele sau denumirea petiționarului;
- b) domiciliul sau sediul petiționarului și adresa de poștă electronică dacă se solicită răspuns pe această cale;
- c) denumirea autorității publice;
- d) obiectul petiției și motivarea acesteia;
- e) semnătura petiționarului ori a reprezentantului său legal sau împuternicit, iar în cazul petiției transmise în formă electronică – semnătura electronică.

(2) Pentru celeritatea exercitării dreptului de petiționare, autoritățile publice pot să ofere petiționarilor formulare de cereri în domeniile de competență, atât în format electronic, prin intermediul propriilor pagini web oficiale, cât și în format tipărit, prin intermediul subdiviziunii sau persoanei responsabile de relațiile cu publicul.

(3) Formularele de cerere se utilizează în măsura în care acestea sînt puse la dispoziție de autoritatea publică. Petițiile depuse fără utilizarea formularului pot fi trecute pe formular într-un termen stabilit de autoritatea publică.

(4) Petiția este însoțită, după caz, de documentul confirmativ al reprezentantului legal sau de procura reprezentantului împuternicit, de documente sau dovezi prevăzute de reglementările legale în vigoare sau considerate utile de către petiționar pentru susținerea petiției sale.”

74. Art.73 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 73. Sancțiuni pentru lipsa elementelor petiției**

(1) Petițiile anonime sau cele depuse fără indicarea adresei poștale sau electronice a petiționarului nu se examinează.

(2) Dacă petiția nu corespunde cerințelor prevăzute la art.72 alin.(3) sau art.75 alin. (1) lit. c) – e) solicitantului i se indică asupra neajunsurilor și i se acordă un termen rezonabil pentru înlăturarea lor. În cazul în care petiționarul nu înlătură neajunsurile în termenul acordat, petiția nu se examinează.

(3) Autoritatea publică/organul oficial sau persoana oficială nu examinează în fond petițiile care conțin un limbaj necenzurat sau ofensator, amenințări la securitatea națională, la ordinea publică, la viața și sănătatea persoanei oficiale, precum și a membrilor familiei acesteia.

(4) Petițiile care conțin amenințări la securitatea națională, la ordinea publică, la viața și sănătatea persoanei oficiale sau a membrilor familiei acesteia, precum și amenințări la adresa altor autorități și/sau a altor persoane oficiale sau grupuri de persoane, se remit organului de drept competent.”

75. După art.73, se introduc articolele 119 și 114 în următoarea redacție, celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător:

**„Articolul 119. Soluționarea petiției**

Colaboratorii din cadrul autorităților publice sunt obligați să soluționeze numai petițiile care le sunt repartizate, fiindu-le interzis să le primească direct de la petiționari sau să intervină în soluționarea acestora în afara cadrului legal. Încălcarea acestor dispoziții constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legislației în vigoare.

#### **Articolul 114. Finalizarea procedurii administrative**

(1) Procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operațiuni administrative sau prin emiterea/adoptarea unui act administrativ individual, respectiv încheierea unui contract administrativ.

(2) Participantul care a inițiat procedura poate retrage petiția inițială, pînă la finalizarea procedurii. Prin renunțare procedura se declară finalizată, cu excepția cazului în care există obligația continuării ei din oficiu, despre aceasta fiind informați și ceilalți participanți.

(3) În cazul în care participantul care a inițiat procedura nu prezintă documentele sau dovezile solicitate de autoritatea publică în termenele rezonabile stabilite de aceasta și nu există temeiuri de suspendare a procedurii sau de repunere în termen, autoritatea publică poate constata renunțarea tacită la procedură. Decizia se notifică participantului în cauză conform prevederilor prezentului Cod. Odată cu stabilirea termenului participantul este informat despre posibilitatea încetării procedurii.”

76.Înainte articolului 74 se introduce un nou articol cu următorul conținut:

#### **”Articolul 73. Participarea mai multor autorități publice**

(1) Dacă prin prevedere legală este stabilit, că întreprinderea unei acțiuni de către autoritatea publică necesită consimțământul unei alte autorități publice, atunci autoritatea publică competentă va solicita consimțământul celeilalte autorități publice.

(2) Dacă cealaltă autoritate publică nu își dă consimțământul în decursul unei luni, consimțământul se consideră dat. Termenul începe să curgă odată cu înregistrarea de către cealaltă autoritate publică a solicitării de acordare a consimțământului.

(3) Dacă pînă la acordarea consimțământului cealaltă autoritate publică solicită decizia unui organ legitimat democratic, termenul prevăzut la alin.(2) va fi de 3 luni. Dacă intenționează să solicite o astfel de decizie, cealaltă autoritate publică anunță în scris autoritatea publică competentă. Dacă această anunțare nu se înregistrează la autoritatea publică competentă pînă la expirarea termenului prevăzut la alin.(2), consimțământul se consideră dat.

(4) Prelungirea termenelor prevăzute la alin.(2) și (3) poate fi făcută prin prevederi legale.”

77. La art.74 alin.(1) cuvintele ” drepturile, respectiv obligațiile care sunt obiectul” se înlocuiește cu cuvintele ” drepturile sau interesele legitime respectiv obligațiile care formează obiectul”. Cuvintele ”temei juridic” se substituie cu cuvintele ”temei de drept”.

La alin.(2) sintagma ”(petentul)” se exclude, iar cuvintele ”petițiile primite” se înlocuiește cu cuvintele ”petițiile depuse”.

Alin.(3) va avea următorul conținut:

„(3) Dacă după expedierea răspunsului se depune o noua petiție de același petiționar, cu același obiect, aceasta nu se examinează și se conexează la dosarul inițial.”

78. Art.75 va avea următorul conținut:

**”Articolul 75. Suspendarea procedurii administrative**

(1) În cazul în care actul administrativ individual al autorității publice depinde de un act, o operațiune preliminară sau de un raport juridic, care trebuie constatat de o altă autoritate publică, ori formează obiectul unei alte proceduri administrative sau judiciare pendinte, autoritatea publica suspendă procedura administrativă până la emiterea actului administrativ respectiv, efectuarea operațiunii administrative respective sau până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive.

(2) Dacă în cadrul unei proceduri administrative actul administrativ individual depinde de un act sau o operațiune a unui participant, autoritatea publică suspendă procedura administrativă pentru un termen rezonabil. Suspendarea repetată se admite numai dacă are la bază un motiv care nu putea fi prevăzut la prima suspendare.

(3) Suspendarea se comunică participantului de către autoritatea publică/persoana care conduce procedura.

(4) Pe perioada suspendării procedurii administrative termenul prevăzut la art. 60 alin. (1) nu curge.”

79. Art.76 va avea următorul conținut:

**”Articolul 76. Întocmirea dosarului administrativ**

(1) Dacă procedura administrativă trebuie realizată în scris conform art. 28 alin. (2) sau se realizează în scris, autoritatea publică întocmește odată cu inițierea procedurii un dosar, care va conține toate documentele ce se referă la procedura în cauză.

(2) În momentul în care este pus la dosar, un document se vizează cu numere continue de pagini.

(3) Dacă din dosar se extrag documente pentru o anumită perioadă, despre aceasta se face o mențiune, care va cuprinde:

a) denumirea documentului extras;

b) numărul paginilor extrase;

c) motivul extragerii documentului;

d) numele persoanei, care a dispus extragerea documentului;

e) data la care documentul a fost extras.

Mențiunea se pune la dosar în locul documentului extras.

(4) Dosarele administrative se păstrează până la expirarea termenului de păstrare, ce rezultă din dispozițiile legale existente în acest sens.”

80. La art.77 în titlu, cuvântul „părții” se substituie cu cuvântul „participanților”.

La alin.(1) cuvântul ”permite” se înlocuiește cu cuvântul ”acorda”.

La alin.(2) după cuvântul ”administrative” se introduce cuvântul ”individuale”.

Alin.(3) va avea următorul conținut

” (3) Accesul la dosarul administrativ nu este permis în cazul în care prin aceasta se afectează îndeplinirea regulamentară a sarcinilor autorității publice sau în cazul în care se urmărește protejarea unui secret ocrotit de lege, ori există necesitatea protecției drepturilor participanților la procedura administrativă sau ale terților.”

La alin.(4) după cuvântul ”autoritatea” se introduce cuvântul ”publică,” iar sintagma ”, va permite” se înlocuiește cu cuvintele ”poate permite”. După cuvântul ”autorități” se introduce cuvântul ”publice”. Cuvintele „consulare ori diplomatice” se substituie cu cuvintele „diplomatice ori consulare”.

La alin.(5) textul „în condițiile art.113 din prezentul Cod” se exclude și se introduce următoarea propoziție: „Costurile pentru copii le suportă fiecare participant în parte, ele fiind de 0,02 unități convenționale pentru fiecare pagină.”

81. La art.78 alin.(1) cuvântul ”acesteia” se înlocuiește cu sintagma ”ei”.

La alin.(2) cuvintele ”o nouă petiție” se înlocuiește cu cuvintele ”o petiție nouă”.

82. Art.79 se exclude iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător.

83. Titlul Capitolului III va avea următoarea denumire.

### **”Capitolul III**

#### **Clarificarea stării de fapt și obținerea probelor”**

84. Art.80 va avea următorul cuprins:

##### **”Articolul 80. Investigații**

(1) Participanții la procedura administrativă expun faptele pe care se întemeiază petiția lor în mod clar, concis și cu bună-credință. Expunerea verbală se consemnează în scris într-un proces verbal.

(2) În cadrul investigării stării de fapt participanții la procedura administrativă sunt obligați să colaboreze cu autoritatea publică și să indice asupra probelor și faptelor care le sunt cunoscute, să prezinte documentele pe care le dețin.

(3) Autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului, care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Pentru aceasta, autoritatea publică stabilește scopul investigațiilor necesare și felul acestora.

(4) Investigațiile nu sunt necesare:

a) atunci când faptele sunt probate fiindat de către participanții și nu sunt înaintate obiecții;

b) atunci când faptele rezultă din studii, cercetări, statistici publice, cu condiția ca aceste surse să fie indicate și accesibile opiniei publice;

c) în cazul unor proceduri cu caracter de urgență, întemeiate pe interesul public, dacă faptele au fost stabilite și în mod evident nu sunt contestabile.”

**85.** La art.81 alin.(2) cuvintele ”părțile sau alte persoane nu trebuie citate” se substituie cu cuvintele ”participanții sau alte persoane sunt citate”. După cuvintele ”în cazurile în care” se introduce cuvintele ”citarea lor”. Propoziția a doua din acest aliniat va avea următorul conținut ”Dacă se solicită declarații, petiții sau alte documente scrise, acestea se vor expedia prin poștă electronică, poștă sau prin alte mijloace de comunicare.”

La alin.(3) cuvintele ” părții legal citate” se înlocuiește cu cuvintele ” participantului citat legal”. După cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual.”.

**86.** Titlul Capitolului IV se exclude, celelalte capitole se vor renumera în modul corespunzător.

**87.** Art.82 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 82. Probele**

(1) Autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt. În special ea poate:

a) să solicite informații de tot felul;

b) să audieze participanți, martori și experți/specialiști sau să solicite declarații scrise din partea acestora;

c) să solicite acte și dosare;

d) prin sesizarea directă a lucrurilor să își creeze propria impresie despre un caz sau despre situația de la fața locului (cercetarea probei la fața locului).

(2) Audierea participanților, a martorilor sau a experților/specialiștilor, precum și cercetarea probelor la fața locului se consemnează într-un proces-verbal.”

**88.** La art.83 alin.(1) în propoziția a doua cuvintele „ despre care cunosc” se substituie cu cuvintele „care le sunt cunoscute”. La alin.(1) propoziția a treia se exclude.

Alin.(2) va avea următorul conținut:

” (2) Participanții la procedura administrativă nu sunt obligați să prezinte acte sau alte înscrisuri, care nu se mai află în posesia lor, dacă autoritatea publică poate clarifica o faptă prin adresarea unei solicitări altei autorități publice. Reglementări derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.”

89. La art.84 alin.(1) cuvintele ”la procedura administrativă” se exclude. După cuvântul „experților” se adaugă sintagma „/specialiștilor”. La finele primei propoziții al prezentului aliniat se adaugă cuvântul ”cazului”. Cuvintele ”exercitării dreptului ei discreționar de apreciere” se substituie cu cuvintele ”exercitării dreptului discreționar”. După cuvintele ”de necesitatea unei colaborări” se introduce cuvintele ”avantajoase pentru caz”.

La alin.(2) sintagma ”atunci permisiunea participării lor se va exclude.” se substituie cu cuvintele ”atunci permiterea participării lor se exclude.”

90. Articolul 85 se va expune în următoarea redacție.

**”Articolul 85. Martorii și experții/specialiștii**

(1) Martorii sunt obligați să facă declarații, experții să întocmească expertize, iar specialiștii să dea consultații și explicații. Prevederile Codului de procedură civilă referitoare la martori și experți/specialiști, în special la dreptul de a refuza depunerea declarațiilor, întocmirea expertizelor sau acordarea consultațiilor și explicațiilor, se aplică corespunzător.

(2) Dacă autoritatea publică atrage martori sau experți/specialiști, acestora le sînt compensate cheltuielile inclusiv venitul ratat la serviciu cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor Codului de procedură civilă.”

91. Art.86 se exclude, celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător.

92. Art.87 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 87. Obligația de tolerare**

Proprietarul sau posesorul bunului ce urmează a fi cercetat, proprietarul sau posesorul terenului pe care se află un astfel de bun, precum și proprietarul sau posesorul terenului la care urmează să existe acces sau care urmează să fie traversat pentru cercetarea la fața locului sînt obligați să tolereze acțiunile necesare cercetării la fața locului, inclusiv intrarea pe teren sau traversarea acestuia.”

93. La art.88 alin.(1) sintagma ”/circumstanță de fapt” se exclude. Cuvântul ”considerație” se substituie cu cuvântul ”considerare”. Cuvintele „și toate probele existente” se substituie cu cuvintele „, , inclusiv toate probele.”

La alin.(2) sintagma ” va ține cont de toate circumstanțele de fapt care au importanță pentru fiecare caz în parte” se înlocuiește cu cuvintele ” ia în considerare toate faptele care au importanță pentru caz.”.

**94. Art.89 se expune în următoarea redacție**

**”Articolul 89. Sarcina probațiunii**

(1) Fiecare participant probează faptele, pe care își întemeiază pretenția.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1) fiecare participant probează faptele în a cărui sferă exclusivă se atribuie acestea.

(3) Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.”

**95. Capitolul V se numerează în Capitolul IV**

În titlul Capitolului și art.90 cuvântul „participantului” se substituie cu cuvântul „participanților”.

**96. Art.90 va avea următorul conținut:**

**”Articolul 90. Audierea participanților**

(1) Înainte de adoptarea/emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis/adoptat.

(2) Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.”

**97. La art.91 alin.(1) cuvântul ”act” de la finele aliniatului se substituie cu cuvintele ”actul respectiv”.**

La alin.(2) cuvintele ” consemnată în maxim 5 zile” se înlocuiește cu cuvintele ”consemnată într-un proces verbal în cel mult 5 zile”. Cuvintele ” actul va fi modificat cu luarea” se înlocuiește cu cuvintele ” actul se va modifica cu luarea”.

Cuvintele ” dacă acesta a fost exercitată” se substituie cu cuvintele ” dacă aceasta a fost înaintată.”

La alin.(3) cuvintele „La audiere se renunță” se substituie cu cuvintele „Se renunță la audiere”.

**98. Capitolul VI se numerează în Capitolul V**

În titlul Capitolului după cuvântul „procedurii” se introduce cuvântul „administrative”.

**99. Art.92 va avea următorul cuprins:**

**”Articolul 92. Modalități de comunicare și notificare**

(1) Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace

electronice are prioritate, dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

(2) Autoritățile publice trebuie să se asigure că participanții la procedură indică, în cadrul procedurii, o modalitate principală de comunicare, precum și modalități alternative.

(3) Participantul la procedura administrativă care nu locuiește în Republica Moldova este obligat, la cererea autorității publice, să desemneze un reprezentant împuternicit în Republica Moldova responsabil de recepționarea corespondenței.”

**100.** La art.93 alin.(1) sintagma „conform prevederilor legale” se substituie cu sintagma „în prezentul Cod”.

La alin.(2) cuvântul ”expres” se exclude.

La alin.(3) în partea introductivă, după cuvântul „Autoritatea” se introduce cuvântul „publică”, iar cuvântul „feluri” se exclude.

La lit. a) cuvintele ” contra recunoașterii” se substituie cu cuvintele ”prin recunoașterea ”

La lit. b) cuvintele „contra actului” se substituie cu cuvintele „cu act”.

La lit. c) cuvântul „prin” se substituie cu cuvântul „cu”.

Alin.(4) va avea următorul cuprins:

” (4) La celelalte forme de notificare prevăzute la art. 110 - 113) se poate recurge numai în condițiile reglementate de prezentul Cod.”

**101.** Art.94 se expune în următoarea redacție:

**” Articolul 94. Notificarea reprezentantului legal sau împuternicit**

(1) Dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat conform art. 45, de către un reprezentant legal, notificările se adresează acestuia.

(2) Dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat conform art. 46, notificările se adresează reprezentantului împuternicit imediat ce acesta sau persoana reprezentată prezintă o procură în acest sens.

(3) În cazul mai multor reprezentanți legali sau împuterniciți, este suficientă notificarea unuia dintre ei.

(4) Dacă reprezentantul legal sau împuternicit reprezintă mai mulți participanți, acestuia i se notifică atâtea exemplare sau copii de înscrieri de notificat, câți participanți reprezintă.”

**102.** În Art.95 se va expune în următoarea redacție:

**”Articolul 95. Notificarea efectuată de autoritatea publică prin actul de recunoaștere a recepționării**

- (1) În cazul notificării înscrisului de către autoritatea publică, persoana care efectuează notificarea îi înmânează înscrisul într-un plic închis persoanei care urmează să fie notificată. Aceasta din urmă semnează un act de recunoaștere a recepționării vizat cu data înmînării înscrisului. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul de înmînat.
- (2) Autoritatea publică poate încredința efectuarea notificării propriilor colaboratori sau colaboratorilor altor autorități publice.
- (3) În completarea dispozițiilor prezentului articol, se aplică prevederile art. 100 – 106.”

**103.** La art.96 cuvintele ”în care” se substituie cu cuvintele ”unde”.

**104.** La art.97 cuvintele ”avea loc” se substituie cu cuvintele ”fi făcută”. Cuvintele „va anexa în copie înscrisul ce urmează a fi” se substituie cu cuvintele „anexează în copie la înscrisul de”. Sintagma ” dacă acceptarea ei nu a fost refuzată.” se substituie cu cuvintele ” dacă nu a fost refuzată acceptarea ei.”

**105.** Art.98 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 98. Notificarea în cazul refuzului de primire**

(1) Dacă persoana, care urmează a fi notificată, refuză primirea înscrisului de notificat, fără să aibă dreptul la aceasta, atunci în condițiile în care încercarea de notificare are loc în locuința acesteia, în spațiile ei de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul se lasă la locul încercării de notificare. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului de notificat.

(2) Dacă încercarea de notificare se efectuează în alte locuri decît cele indicate la alin.(1), atunci înscrisul de notificat se expediază înapoi autorității publice care a dispus notificarea. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului care se expediază înapoi.

(3) Înscrisul se consideră notificat odată cu refuzarea primirii.

(4) Dacă una dintre persoanele specificate la art. 103 refuză primirea înscrisului de notificat, se aplică prevederile art.104 și 105.”

**106.** În titlul art.99 cuvîntul ”Notificare” se înlocuiește cu cuvîntul ”Notificarea”.

La lit. a) după cuvîntul „locuința” se introduce cuvîntul „acesteia”, iar cuvîntul „din” se substituie cu cuvîntul „de”, iar cuvintele „unui colocatar matur constant” se substituie cu cuvintele „unei persoane mature care locuiește permanent cu acesta”.

La lit. b) după cuvîntul „activitate” se introduce cuvintele „ale acesteia”.

La lit. c) se expune în următoarea redacție:

„c) în instituția comunitară în care locuiește – conducătorului instituției sau unui reprezentant împuternicit în acest sens.”

**107.** În Art.100 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 100. Notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală**

(1) Dacă notificarea nu poate fi efectuată conform art. 103 lit. a) sau b), înscrisul de notificat poate fi introdus într-o cutie poștală ce aparține locuinței sau spațiilor de activitate ale persoanei care urmează a fi notificată sau într-un dispozitiv asemănător pe care aceasta l-a instalat pentru recepționarea poștei și care în mod obișnuit este potrivit pentru o păstrare sigură. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului de notificat.

(2) Odată cu depunerea conform alin. (1), înscrisul se consideră notificat.”

**108.** În titlul art.101 cuvântul ”Notificare” se înlocuiește cu cuvântul ”Notificarea”. Titlul prezentului articol se completează cu cuvintele „la oficiul poștal”.

La alin.(1) cuvintele ” efectuată conform art.99 lit. c) sau art.100, atunci” se substituie cu cuvintele ” efectuată conform art. 103 lit. c) sau art. 104”, cuvintele „în circumscripția căruia” se substituie cu cuvintele „în a cărei circumscripție”, iar cuvintele „înscrisul de depus” de la finele aliniatului, se substituie cu cuvintele ”înscrisul de notificat”.

La alin.(2) cuvintele ” care va fi atașată” se substituie cu cuvintele ” care se atașează”. Sintagma ” unde se va depune înscrisul de notificat precum și date referitoare la durata” se înlocuiește cu cuvintele ” la care se depune înscrisul de notificat, precum și date despre durata”

La alin.(4) după cuvintele ”pentru a fi ridicat” se introduce cuvintele ”pe parcursul a”. Cuvintele „odată cu” din a doua propoziție se substituie cu cuvântul „din”.

**109.** Art.102 va avea următorul conținut:

**”Articolul 102. Mențiunea notificării**

Pentru probarea notificării în dosarul administrativ se menționează:

a) în cazul refuzului de primire conform art. 102 – numele persoanei, care a refuzat primirea, ora și locul refuzului, precum și faptul dacă înscrisul de notificat a fost lăsat la locul notificării sau a fost trimis expeditorului;

b) în cazul notificării de substituie conform art. 103– motivul care justifică această formă de notificare;

c) în cazul notificărilor de substituie conform art. 104 și 105– motivul notificării de substituie, precum și timpul și locul introducerii

documentului în cutia poștală sau depunerea la oficiul poștal și respectiv în ce mod a avut loc atașarea.”

**110.** În Art.103 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 103. Notificarea prin poștă cu act de notificare**

(1) Dacă notificarea urmează să se facă prin poștă cu act de notificare, autoritatea publică transmite oficiului poștal mandatul de notificare, înscrisul de notificat într-un plic închis și un formular pregătit pentru actul de notificare.

(2) În completarea dispozițiilor prezentului articol, se aplică prevederile art. 100 – 105 și 108.

(3) Pentru mandatul de notificare, înscrisul de notificat și actul de notificare se folosesc aceleași formulare ca și pentru notificările corespunzătoare din procedura civilă.”

**111.** Art.104 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 104. Actul de notificare**

(1) Pentru probarea notificării conform art. 107 alin. (1), se întocmește un act de notificare. Acesta trebuie să conțină:

- a) numele și prenumele sau denumirea persoanei care este notificată;
- b) numele și prenumele sau denumirea persoanei căreia i-a fost transmisă scrisoarea sau înscrisul;
- c) în cazul prevăzut la art. 98 alin. (2), mențiunea cu privire prezența procurii;
- d) în cazul prevăzut la art. 102, numele persoanei care a refuzat primirea, ora și locul refuzului, precum și faptul dacă înscrisul de notificat a fost lăsat la locul notificării sau a fost trimis expeditorului;
- e) în cazul prevăzut la art. 103, motivul care justifică această formă de notificare;
- f) în cazurile prevăzute la art. 104 și 105, motivul notificării de substituie, precum și ora și locul introducerii documentului în cutia poștală sau depunerii la oficiul poștal, respectiv în ce mod s-a făcut atașarea;
- g) mențiunea că data notificării este indicată pe plicul care conține înscrisul de notificat;
- h) locul, data, iar la dispoziția autorității publice – și ora, notificării;
- i) numele, prenumele și semnătura persoanei care efectuează notificarea, precum și denumirea întreprinderii poștale mandatate.

(2) Actul de notificare se trimite neîntârziat înapoi autorității publice care a dispus notificarea.”

**112.** Art.106 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 106. Notificarea prin actul de recunoaștere a recepționării**

(1) În adresa autorităților publice, instituțiilor, organizațiilor și fundațiilor, avocaților, notarilor, executorilor judecătorești, auditorilor, notificarea înscrisurilor poate fi expediată și contra actului de recunoașterea recepționării.

(2) Actul de recunoaștere a recepționării semnat se va trimite neîntârziat înapoi autorității publice, care a dispus notificarea.”

**113.** La art.107 alin.(1) lit. a) cuvintele „directă a documentelor” se substituie cu cuvintele „documentelor direct”.

La alin.(1) lit b) cuvîntul ”responsabilă” se substituie cu cuvîntul ”competentă”.

La alin.(1) lit c) cuvintele ”unei persoane, care beneficiază de dreptul imunității” se substituie cu cuvintele ”către o persoană care beneficiază de imunitate”, iar cuvintele „precum membrilor” se substituie cu cuvintele „precum și către membrii”.

La alin.(2) după cuvîntul ”autorității” se introduce cuvîntul ”publice”.

Alin.(3) se expune în următoarea redacție :

” (3) Pentru probarea notificării în dosarele administrative se va face mențiunea despre ora și adresa la care documentul a fost predat la oficiul poștal.”

**114.** Art.108 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 108. Notificarea publică**

(1) Notificarea poate fi făcută prin comunicare publică dacă:

a) nu este cunoscut locul de aflare al destinatarului și nu este posibilă notificarea unui reprezentant;

b) în cazul persoanelor juridice obligate să înregistreze în Registrul de stat al persoanelor juridice o adresă de activitate din țară, notificarea nu este posibilă nici la adresa înregistrată, nici la adresa persoanei împuternicite cu recepționarea notificărilor, indicată în registrul respectiv, nici la o altă adresă din țară cunoscută fără investigații;

c) nu poate fi efectuată în condițiile art. 111 sau nu promite succes.

(2) Decizia cu privire la notificarea publică este luată de conducătorul autorității publice sau de un colaborator împuternicit de conducător în acest scop.

(3) Notificarea publică se face prin comunicarea unei înștiințări în locul general stabilit de autoritatea publică pentru acest scop. Din notificare trebuie să se recunoască:

a) autoritatea publică pentru care se face notificarea;

b) numele și ultima adresă cunoscută a persoanei care este notificată;

- c) data și numărul de dosar al înscrisului;
- d) locul unde poate exista acces la înscris;
- e) data când a fost făcută publică.

(4) Înștiințarea trebuie să indice asupra faptului că înscrisul este notificat public și că termenul începe să curgă, la expirarea căruia există pericolul pierderii dreptului/drepturilor. În cazul notificării unei citații, înștiințarea trebuie să indice asupra faptului că înscrisul conține o citație la o ședință/întrevedere, neprezentarea putînd avea drept consecință dezavantajarea în drepturi. În dosarele administrative se face mențiunea cu privire la data și modul în care a fost făcută publică înștiințarea.

(5) Înscrisul se consideră notificat după expirarea unui termen de 2 săptămîni de la data comunicării înștiințării.

(6) După efectuarea notificării, persoana notificată poate solicita în scris autorității publice competente înscrisul notificat. Acest drept se specifică în înștiințare.”

**115.** La Art.109 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 109. Notificarea publică a mai mult de 50 de persoane**

(1) Dacă un înscris trebuie notificat unui număr mai mare de 50 de persoane, notificarea, la fel, poate fi făcută prin comunicare publică.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), textul înscrisului de notificat se publică de către autoritatea publică în publicația oficială a autorității, într-un ziar/cotidian național și, suplimentar, cel puțin în unul din ziarele/cotidianele locale răspîndite în regiunea unde există previzibilitatea efectului deciziei.

(3) Dacă autoritatea publică nu are o publicație oficială, textul înscrisului de notificat se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(4) Prevederile art. 112 alin. (2) – (6) se aplică corespunzător.”

**116.** În Art.110 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 110. Înlăturarea viciilor de notificare**

Dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.”

**117.** Capitolul VII se numerează în Capitolul VI

În titlul Capitolului și art.111 cuvântul „Costurile” se substituie cu cuvântul „Cheltuielile”.

**118.** Art.111 se expune în următoarea redacție

**”Articolul 111. Cheltuielile procedurii**

(1) Cheltuielile procedurii administrative se compun din taxele pentru desfășurarea procedurii administrative și din spezele aferente acesteia.

(2) Participanții la procedura administrativă suportă spezele pentru petiționare și spezele pentru participarea la procedură, iar autoritatea publică, care conduce procedura, suportă restul costurilor procedurii.

(3) Experților/specialiștilor, interpreților, traducătorilor și martorilor li se compensează cheltuielile în conformitate cu legea.”

119. Art.112 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 112. Taxele**

(1) Pentru desfășurarea unei proceduri administrative și emiterea/adoptarea unui act sau realizarea unei operațiuni pot fi percepute taxe, dacă acestea sunt prevăzute de lege.

(2) Taxele ce urmează a fi percepute în baza legii de la petiționari au ca scop doar acoperirea cheltuielilor efective ale autorității publice în cadrul procedurii administrative.

(3) Nu pot fi percepute taxe pentru exercitarea atribuțiilor autorităților publice care trebuie realizate din oficiu sau în mod obligatoriu.”

120. Art.113, 121-130 se exclud, iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător.

121. Capitolul VIII, Titlul II se exclude.

122. Art.114 și art.115 se exclude, celelalte articole se numerează corespunzător

123. Titlul III se exclude, celelalte titluri se numerează în modul corespunzător

124. Capitolul I, Titlul III se exclude

125. Art.116 se exclude, celelalte articole se numerează corespunzător

126. Capitolul II, Titlul III se exclude

127. Art.117-119 se exclude, celelalte articole se numerează corespunzător

128. În titlul Titlului IV spre final se adaugă cuvântul ”individuale”

Titlul IV devine Titlul III, iar Capitolele II și III devin, respectiv, Capitolele I și II.

129. Capitolul I, Titlul IV și art.120 se exclude, celelalte capitole se renumerează corespunzător.

130. Capitolul II, Titlul IV se numerează în Capitolul I

Titlul Capitolului se expune în următoarea redacție:

**”Capitolul I**

**Formalități procedurale pentru emiterea /adoptării actelor  
administrative”**

131. La art.131 cuvintele ” act administrativ de către organele colegiale va fi consemnat” se substituie cu cuvintele ” act administrativ individual de către organele colegiale se consemnează”. Cuvântul ”condus” se va înlocui cu cuvântul ”prezidează”. Ultima propoziție a acestui articol va avea următoarea redacție ” Opiniile minoritare se consemnează separat.”

132. Art.132 va avea următoarea redacție:

**”Articolul 132. Motivarea**

(1) Motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea/adoptarea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt, pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să se poată recunoaște și punctele de vedere, de la care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

(2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea /adoptarea ării actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii/adoptării actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul.

c) în cazul actelor administrative defavorabile, o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza adoptării/emiterii actului – investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

(3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

(4) Motivarea nu este obligatorie în cazul în care:

a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate, fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane,

b) acest lucru este prevăzut expres de lege sau

c) autoritatea publică emite/adoptă acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte nu se cere o motivare.”

133. Art.133 va avea următoarea redacție:

**”Articolul 133. Certitudinea și forma actului administrativ individual**

(1) Conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert.

(2) Un act administrativ individual poate fi emis în scris, verbal sau prin comportament concludent. Forma actului administrativ individual este aleasă de autoritatea publică care emite actul administrativ în baza dreptului discreționar corespunzător obligațiilor sale.

(3) La cererea unui participant, actul administrativ individual emis verbal este confirmat în scris în termen de o săptămână. Cererea se depune în decursul unei luni de la comunicarea actului administrativ.

(4) Autoritatea publică poate elibera o confirmare scrisă și din oficiu.”

**134.** La Art.134 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 134. Structura actului administrativ individual emis/adoptat sau confirmat în scris**

(1) Un act administrativ individual emis/adoptat sau confirmat în scris trebuie să cuprindă:

- a) numele/denumirea autorității publice care a emis actul administrativ;
- b) numele colaboratorului autorității publice care a emis actul administrativ;
- c) numele destinatarului actului administrativ;
- d) data la care a fost emis/adoptat actul administrativ;
- e) decizia luată (partea dispozitivă a actului administrativ);
- f) motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ;
- g) decizia cu privire la cheltuieli;
- h) informarea cu privire la exercitarea căilor de atac;
- i) semnătura colaboratorului autorității publice care a emis actul administrativ.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), lit. b) și i), în cazul unui act administrativ individual scris emis în mod automatizat, pot lipsi datele despre nume și semnătură. Pentru indicarea conținutului pot fi utilizate semne-cheie , dacă în baza explicațiilor făcute în acest sens persoana căreia îi este destinat actul administrativ sau care este afectată de acesta poate recunoaște clar conținutul actului administrativ.”

**135.** Art.135 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 135. Semnarea**

(1) Semnarea actului administrativ individual se face de conducătorul autorității publice sau de către persoana împuternicită de acesta , dacă legea nu prevede altfel.

(2) În cazul organelor colegiale, persoana competentă să semneze actul administrativ este președintele organului colegial sau, după caz persoana

desemnată conform normelor de organizare și funcționare a organului colegial.

(3) Refuzul unei persoane competente de a semna actul administrativ individual adoptat în mod valabil de un organ colegial poate fi acoperit prin semnarea actului de către persoane stabilite prin lege sau desemnate de însuși organul colegial de conducere și atrage răspunderea celor vinovați.

(4) Actul administrativ individual nesemnat este nul.”

**136.** La art.136 alin.(1) se expune în următoarea redacție:

„(1) În cazurile expres prevăzute de lege, actele administrative individuale se contrasemnează de persoanele abilitate în privința legalității sau oportunității/conținutului.”

La alin.(2) cuvântul ”persoanei” se substituie cu cuvântul ”persoanelor”.

**137.** Art.137 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 137. Înlăturarea greșelilor de formă și procedură**

(1) O încălcare a prevederilor de formă și procedură, care nu duce la nulitatea actului administrativ individual, este neînsemnată atunci, când:

- a) cererea necesară emiterii actului administrativ se întocmește ulterior;
- b) motivarea necesară se recuperează ulterior de către autoritatea publică;
- c) audierea necesară a unui participant se face ulterior;
- d) decizia unei comisii, necesară pentru emiterea actului administrativ, se ia ulterior;
- e) colaborarea necesară a unei autorități publice are loc ulterior.

(2) Acțiunile prevăzute conform alin. (1) pot fi recuperate pînă la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță.”

**138.** Art.138 și 140 se exclud, iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător

**139.** La art. 139 cuvintele ”cuprinde date referitoare la” se substituie cu cuvântul ”conține informații privind”.

La lit. a) cuvântul ”depusă” se substituie cu cuvântul ”înaintate”.

Lit. b) se expune în următoarea redacție:

„b) denumirea și adresa autorității publice sau ale instanței de judecată la care trebuie înaintată calea de atac;”

Lit. c) se expune în următoarea redacție:

” c) termenul pentru exercitarea căii de atac.”

**140.** Art.141 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 141. Aprobarea**

(1) Aprobarea reprezintă încuviințarea dată de o autoritate publică pentru un act administrativ individual emis/adoptat de către o altă autoritate publică.

(2) Aprobarea este obligatorie numai în cazurile expres prevăzute de lege și se realizează în scris în termenul general de soluționare a petițiilor, calculat de la data solicitării de aprobare.

(3) Necomunicarea în termenul legal a răspunsului la solicitarea de aprobare echivalează cu aprobarea tacită a actului administrativ individual.

(4) Actele supuse aprobării produc efecte juridice doar din momentul aprobării exprese sau tacite.”

**141.** Articolul 142 va avea următorul conținut:

**„Articolul 142. Comunicarea**

(1) Un act administrativ individual se comunică persoanei căreia îi este destinat sau ale cărei drepturi sînt atinse de acesta. Această prevedere se aplică și atunci cînd persoana ale cărei drepturi sînt atinse de actul administrativ nu a participat la procedura administrativă.

(2) Dacă o persoană este reprezentată de un reprezentant legal sau împuternicit, se aplică corespunzător prevederile art. 98.”

**142.** La art.143 alin.(1) cuvintele „în ce formă se va face comunicarea” se substituie cu cuvintele ”forma de comunicare”, iar după cuvintele ”sunt admisibile” se introduce cuvîntul ”doar”.

La alin.(2) după cuvintele ”act administrativ” se introduce cuvîntul ”individual”, iar cuvintele „numai atunci, cînd acest lucru” se substituie cu cuvintele „doar dacă”.

Alin.(3) se expune în următoarea redacție:

”(3) Dacă notificarea unui act administrativ individual este prevăzută de lege sau autoritatea publică, alege această formăde comunicare, se aplică prevederile art.96-114.”

**143.** La art.144 alin(1) după cuvîntul ”Comunicarea” se introduce cuvîntul ”se consideră că”, iar după cuvintele ”actul administrativ” se introduce cuvîntul ”individual”

Alin.(2) se expune în următoarea redacție:

”(2) Un act administrativ individual se consideră a fi ajuns, dacă a nimerit în sfera persoanei căreia urma să-i fie comunicat, astfel încât în circumstanțe normale ea are posibilitate să afle despre el.”

**144.** Titlul articolului 145 va avea următoarea denumire:

**„Articolul 145. Comunicarea prin poștă a unui act administrativ individual scris**

La Art.145 la alin.(1) după cuvîntul ”administrativ” se introduce cuvîntul ”individual”, cuvîntul ”transmite” se substituie cu cuvîntul ”expediază”, cuvîntul „poștă” se substituie cu sintagma „scrisoare simplă”, iar cuvîntul „treia” se substituie cu cuvîntul „șaptea”.

Alin.(2) va avea următorul conținut: „(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică dacă actul administrativ individual nu a ajuns sau a ajuns mai târziu la destinatar.”

La alin.(3) cuvintele „va fi cea care va proba” se substituie cu cuvintele „este cea care probează”, iar după cuvîndul ”administrativ” se introduce cuvîntul ”individual la destinatar, precum”.

**145.** Art.146 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 146. Admisibilitatea comunicării publice**

(1) Dacă un act administrativ individual în scris trebuie să fie comunicat unui număr mai mare de 50 de persoane, atunci el poate fi comunicat public. Reglementări derogatorii și de completare se admit în baza prevederilor legale. Comunicarea publică a unui act administrativ individual scris se face conform art. 113 alin. (2) - (4).

(2) Comunicarea publică a unui act administrativ individual emis verbal se permite numai în cazuri de urgență, când o comunicare pe altă cale nu se poate face la timp. Comunicarea publică a actelor administrative individuale emise verbal se face prin comunicarea părții dispozitive a actului administrativ în formă de anunț la difuzor, la radio, televizor sau într-un mod similar.”

**146.** Art.147 și 148 se exclud, iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător.

**147.** Art.149 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 149. Rectificarea**

(1) Rectificarea este operațiunea de corectare a erorilor evidente (greșeli de redactare, de calcul sau similare) dintr-un act administrativ individual.

(2) Pe calea rectificării nu se permite modificarea efectelor juridice ale actelor administrative individuale.

(3) Competența de a rectifica aparține din oficiu sau la cererea participanților autorității publice care a emis/adoptat actul administrativ individual. .

(4) Rectificarea produce efecte juridice din momentul comunicării ei participanților.

(5) Autoritatea publică are dreptul să ceară prezentarea actului administrativ individual ce urmează a fi rectificat, inclusiv toate copiile legalizate ale acestuia, care au fost eliberate.”

**148.** Art.150 și 151 se exclud, iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător

**149.** Capitolul III, Titlul IV se numerează în Capitolul II

În titlul Capitolului, după cuvântul "administrative" se introduce cuvântul "individuale"

**150.** Art.152 se expune în următoarea redacție:

**" Articolul 152. Emiterea actelor administrative individuale**

(1) Prin emiterea unui act administrativ individual se înțelege atât emiterea lui de către Prim-Ministru și autoritățile publice cu conducere unipersonală, cât și adoptarea lui de către Guvern și autoritățile publice cu conducere colegială.

(2) Conducerea colegială a unei autorități publice adoptă decizii prin vot."

**151.** După art.152 se vor introduce art.127, 128, 129 și 130 următoarea redacție, iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător.

**"Articolul 127. Cvorumul**

(1) Cvorumul reprezintă numărul minim necesar de membri prevăzut de lege pentru întrunirea valabilă a unui organ colegial sau adoptarea unui act administrativ individual.

(2) Organul colegial acționează legal dacă sunt prezenți jumătate plus unul din membrii săi, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

**Articolul 128. Majoritatea**

Majoritatea reprezintă numărul minim de voturi ale membrilor organului colegial, necesar conform legii pentru ca un act administrativ individual să poată fi adoptat.

**Articolul 129. Tipuri de majoritate**

(1) Majoritatea poate fi: simplă, absolută sau calificată.

(2) Majoritatea simplă reprezintă cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

(3) Majoritatea absolută reprezintă cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor organului colegial.

(4) Majoritatea calificată reprezintă orice proporție mai mare decât majoritatea absolută, raportată la numărul total de membri ai organului colegial.

(5) Dacă pentru adoptarea unui act administrativ individual de către un organ colegial legea nu prevede în mod expres majoritatea necesară, se aplică regula majorității simple.

(6) Orice abținere de la vot este considerată drept vot negativ.

(7) În caz de paritate de voturi, procedura de votare se va repeta. Dacă egalitatea de voturi se înregistrează repetat, actul administrativ individual se consideră respins.

### **Articolul 130. Calculul cvorumului și al majorității**

(1) Calculul cvorumului și al majorității se face prin jumătate plus unu cu aproximare în minus, dacă este cazul.

(2) La calculul cvorumului și al majorității necesare nu se iau în considerare membrii organului colegial obligați prin lege să se abțină de la vot.

(3) Cvorumul și majoritatea se calculează la fiecare procedură de vot din cadrul ședinței organului colegial.”

**152.** Art.153 se exclude, iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător.

**153.** Art.154 se expune în următoarea redacție:

#### **”Articolul 154. Dreptul discreționar**

(1) În exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

(2) Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.

(3) Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

(4) Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.”

**154.** După **art.154**, se introduce articolul 158 în următoarea redacție, iar celelalte articole se vor renumera în modul corespunzător:

#### **” Articolul 158. Dispoziții adiționale pentru actul administrativ individual**

(1) Dispozițiile adiționale sînt reglementări care restricționează reglementarea principală decisă printr-un act administrativ individual. Aceste dispoziții nu pot contraveni scopului actului administrativ.

(2) Un act administrativ individual care nu este emis/adoptat în baza dreptului discreționar al autorității publice poate fi însoțit de dispoziții

adiționale numai dacă legea prevede acest lucru sau dacă urmează să asigure îndeplinirea condițiilor legale ale actului administrativ.

(3) Un act administrativ individual emis/adoptat în baza dreptului discreționar al autorității publice poate avea dispoziții adiționale.

(4) Dispoziții adiționale admisibile sînt:

a) limitarea în timp (o facilitate sau o obligație începe sau încetează într-un anumit moment ori este valabilă o anumită perioadă);

b) condiționarea (survenirea sau încetarea unei facilități sau a unei obligații depinde de survenirea unui eveniment viitor);

c) obligarea (destinatarii actului administrativ individual este obligat la acțiune, tolerare sau inacțiune);

d) rezerva obligării (autoritatea publică își rezervă dreptul de stabilire, modificare sau completare a unei obligații);

e) rezerva revocării (autoritatea publică își rezervă dreptul de revocare a unui act administrativ individual).

Dispozițiile adiționale prevăzute la lit. c) și d) se vor aplica doar în cazul actelor administrative individuale favorabile.”

**155.** Art.155 se exclude.

**156.** Titlul V se exclude, celelalte titluri se vor numerota corespunzător, iar Capitolul I devine Capitolul III și va fi intitulat „Efectele juridice ale actului administrativ individual

**157.** Art.156 va avea următorul titlu și conținut:

**”Articolul 156. Valabilitatea actelor administrative individuale**

(1) Un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el, în momentul în care i se comunică acesteia, dacă însuși actul administrativ respectiv nu stabilește o dată ulterioară, de la care devine obligatoriu.

(2) Actul administrativ individual obține valabilitate cu acel conținut, cu care este comunicat.

(3) Un act administrativ individual rămâne valabil atîta timp și în măsura în care nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod, ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod.

(4) Actele administrative individuale se respectă de către autoritatea publică emitentă, alte autorități publice, destinatarii acestora și persoanele terțe.

(5) Un act administrativ individual nul nu produce efecte juridice.”

**158.** Art.157 va avea următorul titlu și conținut:

**”Articolul 157. Puterea lucrului decis a actelor administrative individuale**

Un act administrativ individual obține puterea lucrului decis atunci, când nu mai poate fi contestat nici pe cale prealabilă, nici prin acțiune în instanța de judecată competentă. Dacă un act administrativ individual are mai mulți destinatari sau mai multe persoane sunt afectate de acesta, puterea lucrului decis poate surveni în momente diferite pentru fiecare din aceste persoane.”

**159.** După Art.157 se introduce art.158 și art.159 cu următorul conținut, celelalte articole se vor numerota în modul corespunzător.

#### **”Articolul 158. Nulitatea**

(1) Un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare.

(2) Un act administrativ individual este, de asemenea, nul:

a) dacă executarea lui cere săvârșirea unei fapte ilegale, care constituie o componentă de contravenție sau de faptă penală.

b) dacă din motive reale nimeni nu-l poate executa;

c) dacă contravine bunelor moravuri;

d) dacă la emiterea/adoptarea lui a contribuit o persoană care nu are dreptul să participe în procedură administrativă conform art. 49 alin. (1);

e) dacă a fost emis în scris, dar nu poate fi identificată autoritatea publică emitentă;

f) în alte cazuri prevăzute de lege.

(3) În cazul nulității parțiale a unui act administrativ individual, acesta este nul în totalitate, dacă autoritatea publică nu ar fi emis actul administrativ fără partea lovită de nulitate.

(4) Autoritatea publică poate constata nulitatea oricând din oficiu. La cerere nulitatea se constată, în măsura în care solicitantul are un interes îndreptățit pentru a o solicita.”

#### **Articolul 159. Prescripția**

Un act administrativ individual emis/adoptat pentru constatarea sau realizarea dreptului unui subiect de drept public, împiedică prescrierea acestui drept. Impedimentul încetează odată cu survenirea imposibilității de contestare a actului administrativ sau 6 luni de la soluționarea lui într-un alt mod.”

**160.** Art.158 din prezentul proiect de lege se exclude, celelalte articole se numerează corespunzător.

**161.** Capitolul II din Titlul V se exclude.

**162.** Secțiunea I din Capitolul II, Titlul V se exclude.

163. Art.159-163 se exclude, celelalte articole se numerează în modul corespunzător.
164. Secțiunea II din Capitolul II, Titlul V se exclude.
165. Art.164-169 se exclude, celelalte articole se numerează în modul corespunzător.
166. Secțiunea III din Capitolul II, Titlul V se exclude.
167. Art.170-180 se exclude, celelalte articole se numerează în modul corespunzător.
168. Capitolul III se numerează în Capitolul IV.  
În titlul Capitolului după cuvântul "administrative" se adaugă cuvântul "individuale".
169. Art.181 se exclude, celelalte articole se numerează în modul corespunzător.
170. Art.182 se expune în următoarea redacție:  
**"Articolul 182. Retragera unui act administrativ individual ilegal defavorabil**  
(1) Un act administrativ individual defavorabil ilegal poate fi retras în tot sau în parte cu efect pentru viitor sau trecut chiar și după ce a devenit incontestabil.  
(2) Aprecierea legalității sau ilegalității unui act administrativ individual se face în funcție de situația la momentul emiterii lui, iar în cazul desfășurării unei proceduri prealabile – de situația la momentul adoptării deciziei cu privire la cererea prealabilă.  
(3) Dacă la emiterea unui act administrativ individual de acordare a prestațiilor sociale legislația nu a fost corect aplicată sau s-a pornit de la o stare de fapt care s-a dovedit a fi incorectă și prin aceasta, în mod greșit, nu s-au efectuat prestații sociale corespunzătoare, atunci actul administrativ, chiar și după ce a devenit incontestabil, se anulează în tot sau în parte cu efect pentru trecut sau viitor. Această normă nu se aplică dacă actul administrativ se bazează în esență pe date eronate sau incomplete, pe care persoana defavorizată le-a prezentat intenționat sau din neglijență gravă.  
(4) Dacă un act administrativ individual este retras conform alin. (3) cu efect pentru trecut, prestațiile sociale se efectuează conform prevederilor legale corespunzătoare pentru o perioadă de cel mult 3 ani pînă la retragere. Dacă retragerea se face la cerere, calcularea perioadei pentru care se vor acorda retroactiv prestații sociale se face din momentul depunerii cererii.  
(5) Prevederile alin. (1) – (4) din prezentul articol nu se aplică dacă sînt întrunite condițiile stabilite la art. 147 alin. (3)."
171. Art.183 se expune în următoarea redacție:

### **”Articolul 183. Retragera unui act administrativ individual ilegal favorabil**

(1) Un act administrativ individual ilegal favorabil poate fi retras în tot sau în parte cu efect pentru viitor sau trecut, chiar și după ce a devenit incontestabil, numai în condițiile limitărilor stabilite la alin. (2) – (6).

(2) Un act administrativ individual ilegal favorabil prin care se acordă o prestație bănească periodică sau unică ori o prestație materială sau care reprezintă condiția pentru aceasta nu poate fi retras dacă beneficiarul a avut încredere în existența actului administrativ și, luînd în considerare interesul public, se cere protejarea încrederii privind retragerea. De regulă, încrederea se impune a fi protejată atunci cînd beneficiarul a consumat prestațiile făcute sau a decis în privința unei disponibilități patrimoniale pe care nu o mai poate revoca sau o poate revoca numai cu dezavantaje inacceptabile. Beneficiarul nu poate invoca încrederea dacă:

- a) a obținut actul administrativ prin inducere dolosivă în eroare, amenințare sau corupere;
- b) actul administrativ se bazează pe date în esență eronate sau incomplete pe care beneficiarul le-a prezentat intenționat sau din neglijență gravă;
- c) cunoștea la momentul comunicării actului administrativ despre ilegalitatea lui sau nu cunoștea acest fapt din neglijență gravă.

(3) Dacă beneficiarul nu poate invoca încrederea conform alin. (2), actul administrativ individual se retrage, de regulă, cu efect pentru trecut.

(4) Un act administrativ individual ilegal favorabil de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești poate fi retras conform alin. (2) doar timp de 3 ani de la comunicarea lui. Această restricție nu se aplică dacă:

- a) beneficiarul a obținut actul administrativ prin inducere dolosivă în eroare, amenințare sau corupere;
- b) actul administrativ se bazează pe date în esență eronate sau incomplete pe care beneficiarul le-a prezentat intenționat;
- c) beneficiarul cunoștea la momentul comunicării actului administrativ despre ilegalitatea lui;
- d) actul administrativ a fost emis cu o rezervă admisibilă a revocării.

Dacă actul administrativ individual se bazează pe date în esență eronate sau incomplete pe care beneficiarul le-a prezentat din neglijență gravă sau dacă acesta din neglijență gravă nu cunoștea la momentul comunicării actului administrativ despre ilegalitatea lui, atunci în locul termenului de 3 ani prevăzut în acest alineat se va aplica un termen de 10 ani.

(5) Dacă se retrage un act administrativ individual ilegal favorabil care nu cade sub incidența alin. (2) sau (4), atunci, la cererea persoanei favorizate

afectate de retragere, autoritatea publică compensează dezavantajul patrimonial pe care îl va suporta pentru încrederea în existența actului administrativ în condițiile în care, luând în considerare interesul public, se cere protejarea încrederii. Prevederile alin. (2) referitoare la imposibilitatea invocării încrederii de către beneficiar se aplică corespunzător. Dezavantajul patrimonial nu poate fi totuși compensat peste suma interesului pe care l-a avut persoana afectată în existența actului administrativ. Cererea de compensare poate fi depusă doar în decursul unui an. Termenul începe să curgă imediat ce autoritatea publică competentă conform art. 148 indică în scris persoanei afectate asupra retragerii.

(6) Dacă autoritatea publică află despre fapte care justifică retragerea unui act administrativ individual ilegal favorabil, atunci retragerea este admisă doar în decursul unui an din momentul în care autoritatea publică competentă conform art. 148 află despre toate faptele necesare unei decizii de retragere. Această prevedere nu se aplică dacă:

- a) beneficiarul a obținut actul administrativ prin inducere dolosivă în eroare, amenințare sau corupere;
- b) actul administrativ se bazează pe date în esență eronate sau incomplete pe care beneficiarul le-a prezentat intenționat;
- c) beneficiarul cunoștea la momentul comunicării actului administrativ despre ilegalitatea lui.”

**172.** În titlul art.184 după cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual”, iar cuvintele „ /creator de obligații” se exclud.

La art.184 după cuvintele ”Un act administrativ” se introduce cuvintele ”individual”, cuvintele „ /creator de obligații” se exclud, cuvintele „total sau parțial” se substituie cu cuvintele „în tot sau în parte”, cuvintele „din nou un act” se substituie cu cuvintele „un nou act”, iar sintagma ”revocarea nu este admisă” se înlocuiește cu sintagma ”când revocarea nu se admite”.

**173.** Art.185 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 185. Revocarea unui act administrativ individual legal favorabil**

(1) Un act administrativ individual legal favorabil poate fi revocat în tot sau în parte cu efect pentru viitor, chiar și după ce a devenit incontestabil, numai atunci când:

- a) revocarea este admisă prin prevedere legală sau actul administrativ conține rezerva revocării;
- b) actul administrativ este legat de o obligare și beneficiarul nu a îndeplinit-o sau nu a îndeplinit-o în termenul stabilit;

- c) autoritatea publică în baza faptelor survenite ulterior ar avea dreptul să nu emită actul și fără revocarea lui s-ar periclita interesul public;
- d) în baza unei prevederi legale modificate autoritatea publică ar avea dreptul să nu emită actul administrativ, beneficiarul încă nu a făcut uz de avantajul respectiv sau nu a primit încă nicio prestație în baza actului administrativ și fără revocarea lui s-ar periclita interesul public;
- e) revocarea este necesară prevenirii sau înlăturării dezavantajelor grave pentru bunăstarea comunității.

(2) Un act administrativ individual legal favorabil prin care se acordă o prestație bănească unică sau periodică ori o prestație materială pentru îndeplinirea unui anumit scop sau care reprezintă condiția pentru aceasta poate fi revocat în tot sau în parte cu efect pentru viitor sau trecut, chiar și după ce a devenit incontestabil, și atunci când prestația nu se folosește deloc, nu se folosește imediat după acordare sau nu se folosește în scopul stabilit în actul administrativ.

(3) Dacă autoritatea publică află despre fapte care justifică revocarea unui act administrativ conform alin. (1) sau (2) din prezentul articol, revocarea se admite doar în decursul unui an din momentul în care autoritatea publică competentă conform art. 148 a aflat despre toate faptele necesare pentru o decizie de revocare. Această prevedere nu se aplică dacă beneficiarul a obținut actul administrativ prin inducere dolosivă în eroare, amenințare sau corupere.

(4) Dacă un act administrativ individual legal favorabil este revocat conform alin. (1) lit. c), d) sau e) din prezentul articol, atunci la cerere autoritatea publică despăgubește persoanei afectate dezavantajul patrimonial cauzat ca urmare a încrederii în existența actului administrativ, în condițiile în care, luând în considerare interesul public, se cere protejarea încrederii. Beneficiarul nu poate invoca încrederea în cazurile stabilite la art. 144 alin. (2). Prevederile art. 144 alin. (5) se aplică corespunzător.

(5) Prevederile alin. (1) lit. c), d) și e) din prezentul articol nu se aplică dacă nu sînt întrunite condițiile din art. 147.”

**174.** Art.186 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 186. Anularea actelor administrative individuale de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești în cazul schimbării situației**

(1) Dacă în situația de fapt sau de drept care a stat la baza emiterii unui act administrativ individual de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești a survenit o schimbare esențială, atunci actul administrativ se

anulează sau se modifică cu efect pentru viitor. Actul administrativ urmează a fi anulat sau modificat din momentul schimbării situației dacă:

- a) modificarea are efect în favoarea destinatarului prestației;
- b) destinatarul prestației intenționat sau din neglijență gravă nu a îndeplinit obligația, stabilită prin prevedere legală, de comunicare a schimbării esențiale dezavantajoasă pentru el a situației;
- c) după depunerea cererii sau emiterea actului administrativ a fost obținut venit sau alte avantaje patrimoniale care ar fi dus la omiterea completă sau parțială a dreptului de revendicare a prestației ce rezultă din actul administrativ; sau
- d) destinatarul prestației a știut sau nu a știut din neglijență gravă că în virtutea legii dreptul de revendicare a prestației ce rezultă din actul administrativ nu se mai achită sau a decăzut total sau parțial.

(2) Dacă în baza unei reglementări legale pentru o perioadă din trecut se calculează venit sau alte avantaje patrimoniale, atunci în calitate de moment de schimbare a situației se consideră începutul perioadei de calcul.

(3) Un act administrativ individual de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești se anulează sau se modifică cu efect pentru viitor și atunci când Curtea Supremă de Justiție schimbă practica judiciară existentă și aceasta este favorabilă persoanei îndreptățite.

(4) Dacă un act administrativ individual ilegal favorabil de acordare periodică a prestațiilor materiale și bănești nu poate fi retras conform art. 144, iar în favoarea destinatarului prestației a survenit o schimbare conform alin. (1) sau alin. (3) din prezentul articol, atunci destinatarul prestației nu va beneficia de modificare atâta timp cât suma stabilită prin actul administrativ ilegal favorabil sau, după caz, quantumul stabilit prin acest act administrativ depășește suma, respectiv quantumul, prevăzută/prevăzut de lege. Această prevedere se aplică corespunzător dacă la baza unui act administrativ individual ilegal de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești stă un act administrativ individual ilegal favorabil care nu poate fi retras conform art. 144.

(5) Prevederile art. 143 alin. (4) și ale art. 144 alin. (4) și (6) se aplică corespunzător.”

**175.** Art.187 va avea următorul conținut:

**”Articolul 187. Competența**

(1) Retragerea, revocarea sau anularea unui act administrativ individual incontestabil se decide de autoritatea publică competentă conform art. 53-59 din prezentul Cod sau conform altor prevederi legale.

(2) Autoritatea publică competentă conform alin.(1) din prezentul articol soluționează și cererile de compensare a dezavantajului patrimonial conform art. 144 alin. (5) și art. 146 alin. (4).”

176. În titlul art.188 după cuvîntul ”revocarea” se introduce cuvintele ”în cadrul”, iar cuvîntul ”constestare” se înlocuiește cu cuvîntul ”atac”.

La art.188, cuvintele ” Articolele 183, 185 și 186 nu se vor aplica, atunci când” se substituie cu cuvintele ” Prevederile art. 144, 146 și 147 nu se aplică dacă”, cuvîntul ”avantajos” se înlocuiește cu cuvintele ”individual favorabil”, iar cuvintele ”în instanța” se exclude..

177. Art.189 va avea următorul conținut:

**Articolul 189. Restituirea prestațiilor acordate în baza unui act administrativ individual**

(1) Prestațiile deja acordate se restituie dacă un act administrativ individual a fost rectificat, retras, revocat sau anulat din cauza unei erori evidente ori a devenit nevalabil în condițiile art. 138 alin. (4) lit b). Prestațiile acordate în servicii și cele materiale se restituie în bani.

(2) Cu excepția dobînzii, pentru volumul restituirii se aplică corespunzător prevederile Codului civil cu privire la restituirea prestațiilor în cazul îmbogățirii fără justă cauză. Beneficiarul nu poate invoca omiterea îmbogățirii dacă cunoștea sau ca urmare a neglijenței grave nu cunoștea circumstanțele care au dus la rectificarea, retragerea, revocarea sau anularea actului administrativ individual.

(3) Prestația ce urmează a fi restituită se stabilește prin act administrativ individual scris. Stabilirea se condiționează, de regulă, de rectificarea, retragerea, revocarea sau anularea actului administrativ individual.

(4) Decizia de restituire se emite de autoritatea publică care a decis în privința rectificării, retragerii, revocării sau anulării actului administrativ individual. Dacă actul administrativ individual a devenit nevalabil ca urmare a survenirii unei condiții de dizolvare, atunci competența îi aparține autorității publice care a emis actul administrativ.”

178. În Art.190 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 190. Restituirea prestațiilor acordate în lipsa unui act administrativ individual**

(1) Prestațiile acordate în lipsa actului administrativ individual se restituie. Această prevedere nu se aplică dacă a trecut mai mult de un an după ce autoritatea publică care a făcut prestația a aflat despre toate faptele necesare pentru decizia de restituire.

(2) Prevederea alin. (1) referitoare la nerestituirea prestației nu se aplică dacă:

- a) beneficiarul a obținut prestația prin inducere dolosivă în eroare, amenințare sau corupere;
- b) efectuarea prestației se bazează pe date în esență eronate sau incomplete pe care beneficiarul le-a prezentat intenționat;
- c) beneficiarul cunoștea despre ilegalitatea acordării prestației.

(3) Prevederile art. 150 alin. (1) referitoare la restituirea prestațiilor în bani, alin. (2), alin. (3) referitoare la stabilirea prestației prin act administrativ scris se aplică corespunzător.

(4) Decizia de restituire se emite de autoritatea publică care a făcut prestația.”

**179.** La art.191:

La alin.(1) și (4) sintagma „anul de gestiune” se substituie cu sintagma „perioada de referință”;

La alin.(2) prima propoziție va avea următorul conținut: „(2) Obligația de achitare a dobânzii decade dacă suma ce urmează să fie restituită se achită în decursul termenului stabilit de autoritatea publică și este întrunită cel puțin una din următoarele condiții:”.

La lit. a) după cuvântul „beneficiarul” se introduce cuvântul „nu”, cuvintele ”de fapt” se exclud, iar cuvintele ”retragere, revocare sau la” se substituie cu cuvintele ” retragerea, revocarea sau”, la finele propoziției se adaugă cuvântul ”individual”;

La lit. b) cuvântul „incorectitudini” se substituie cu cuvântul „erori”, după cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual”..

La lit. c) și lit. d) după cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual”.

La alin.(4) după cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual”, iar sintagma ” 185 alin.(2) lit. a).” se substituie cu sintagma ” 146 alin. (1) lit. a) din prezentul Cod.”

**180.** La art.192 alin.(1) va avea următorul conținut:

” (1) Dacă revocarea, retragerea sau anularea unui act administrativ individual nu poate fi contestată din cauza ca nu este valabil sau nu mai este valabil din alt motiv, atunci autoritatea publică poate cere restituirea actelor eliberate în baza actului administrativ sau a bunurilor destinate probării drepturilor ce reies din actul administrativ sau exercitării lor. Deținătorul, în măsura în care el nu este posesorul, precum și posesorul acestor acte sau bunuri sunt obligați să le restituie.”

La sfârșitul alin.(2) se introduce cuvintele ”în timp”..”.

**181.** Art.193-195 se exclude, celelalte articole se numerează în modul corespunzător.

182. TITLUL VI devine TITLUL IV

183. La art.196 alin.(1) după cuvintele "autoritate publică" se introduce cuvintele "poate încheia, în locul emiterii unui act administrativ individual,", cuvintele „poate încheia” se exclude, iar cuvintele " în loc să emită un astfel de act administrativ." de la finele aliniatului se exclude.

La alin.(2) cuvântul „absolute” se exclude..

184. Art.197 va avea următorul conținut:

**„Articolul 197. Contractul de împăcare**

Contractul de împăcare este un contract de drept public, prin care, în baza unei cedări reciproce, în rezultatul unei aprecieri raționale a stării de fapt sau de drept, se înlătură o incertitudine existentă.”

185. La art.198 alin.(1) cuvintele "la o contraprestație" se substituie cu cuvintele "să execute o contraprestație", după cuvântul "autorității" se introduce cuvintele "publice", cuvântul "îndeplinirea" se substituie cu cuvântul "realizarea". În a doua propoziție cuvintele "de fapt" se exclude, la finele aliniatului se introduce cuvântul "publice".

La alin.(2) după cuvântul "autorității" se introduce cuvântul "publice", iar după cuvintele "act administrativ" se introduce cuvintele " individual", la finele aliniatului se introduce următoarele cuvinte " conform art.138.”

186. La Art.199 se expune în următoarea redacție:

**” Articolul 199. Acordul persoanelor terțe și al autorităților publice**

(1) Un contract administrativ care intervine în drepturile unei persoane terțe produce efecte doar dacă aceasta își dă acordul scris pentru contract.

(2) Dacă în locul unui act administrativ individual, pentru a cărui emitere, conform prevederilor legale, este necesară aprobarea, încuviințarea sau acordul unei alte autorități publice, se încheie un contract, atunci acesta va produce efecte abia după contribuirea celeilalte autorități în forma stabilită.”

187. La art.200:

Alineatul (2), va avea următorul conținut:

”(2) În afară de aceasta un contract administrativ este nul, și atunci când:

a) un act administrativ individual cu conținut corespunzător ar fi nul;

b) un act administrativ individual cu conținut corespunzător ar fi ilegal din cauza unei încălcări a dreptului material despre care cunoșteau părțile care au încheiat contractul;

c) nu erau întrunite premisele pentru încheierea unui contract de împăcare și un act administrativ individual cu conținut corespunzător ar fi ilegal din cauza unei încălcări a dreptului material;

d) autoritatea publică lasă să-i fie promisă o contraprestație inadmisibilă conform art. 156 din prezentul Cod.”

Alineatul (3) va avea următorul conținut:

„(3) Dacă nulitatea se referă doar la o parte din contractul administrativ, atunci doar această parte a contractului este nulă, iar restul contractului este valabil, dacă se presupune că un astfel de contract ar fi fost încheiat și fără partea nulă.”

**188.** La art.200:

Alineatul (2), va avea următorul conținut:

”(2) Un contract administrativ este nul, și atunci când:

- a) un act administrativ individual cu conținut corespunzător ar fi nul;
- b) un act administrativ individual cu conținut corespunzător ar fi ilegal din cauza unei încălcări a dreptului material despre care cunoșteau părțile care au încheiat contractul;
- c) nu au fost întrunite premisele pentru încheierea unui contract de împăcare și un act administrativ individual cu conținut corespunzător ar fi ilegal din cauza unei încălcări a dreptului material;
- d) autoritatea publică lasă să-i fie promisă o contraprestație inadmisibilă conform art. 156.”

Alineatul (3) va avea următorul conținut:

„(3) Dacă nulitatea se referă doar la o parte din contractul administrativ, atunci doar această parte a contractului este nulă, restul contractului fiind valabil, dacă se presupune că un astfel de contract ar fi fost încheiat și fără partea nulă.”

**189.** Art.201 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 201. Ajustarea și rezilierea în cazuri speciale**

(1) Dacă după încheierea contractului administrativ situația care a stat la baza încheierii lui s-a schimbat într-atât de considerabil încât părțile, prevăzând această schimbare, nu ar fi încheiat contractul sau l-ar fi încheiat în alte condiții, atunci, luând în considerare toate împrejurările situației survenite, în special repartizarea contractuală sau legală a riscurilor, poate fi cerută ajustarea contractului în măsura în care nu se poate pretinde unei părți menținerea neschimbată a contractului. Prevederile art. 623 din Codul civil se aplică corespunzător.

(2) Autoritatea publică poate, de asemenea, rezilia contractul pentru a preveni sau a înlătura dezavantajele grave care împiedică bunăstarea comună. Rezilierea trebuie făcută în formă scrisă și motivată. În privința temeiurilor, procedurii și efectelor rezilierii contractului administrativ se aplică corespunzător prevederile art. 733 – 735, 737, 741 – 746 și 748 din Codul civil. ”

**190.** La art.202, cuvântul „contractul” se substituie cu cuvintele „un contract administrativ”, cuvintele „dintr-un contract” se substituie cu

cuvintele „din contract” textul „în sensul art.159 din prezentul Cod” se exclude, iar cuvintele ” reprezentant sau de un colaborator funcționar al autorității împuternicit special pentru aceasta.” se substituie cu cuvintele ”de reprezentantul său general sau de un colaborator al autorității special împuternicit în acest scop.”

191. La art.203 sintagma ” articolele 196-202” se substituie cu sintagma ”art.154-160”, cuvântul „careva” se exclude, iar sintagma „prezenta lege” se substituie cu sintagma „prezentul Cod”.”.

192. TITLUL VII devine TITLUL V.

193. La art.204 alin.(1) cuvintele ”ale autorității publice” se substituie cu cuvântul ”individuale”

La alin.(2) după cuvântul „persoana” se introduce cuvântul „afectată”.

La alin.(3) lit. a) și lit. b) după cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual”

194. La art.205 sintagma ”(1)” se exclude, astfel art.205 devine un articol cu un singur aliniat.

Lit. a) se exclude, iar celelalte litere se vor numerota corespunzător.

195. La art.206 alin.(2) lit. a) se expune în următoarea redacție:

„a) în cazul prevăzut la art. 162 alin. (3) lit. a) – autoritatea publică care a emis actul administrativ individual;”

La alin.(2) lit. b) se expune în următoarea redacție:

„b) în cazul prevăzut la art. 162 alin. (3) lit. b) – autoritatea publică care a respins emiterea actului administrativ individual.”

La alin.(3) în prima și a treia propoziție după cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual”, iar sintagma ”art.195 alin.(4) propoziția a doua din prezentul cod,” se substituie cu sintagma ”art.172 alin.(3)”.

La alin.(4) cuvintele „o cerere prealabilă nu este denumită ca atare, ea” se substituie cu cuvintele „nu este denumită ca atare, o cerere prealabilă”, iar la finele aliniatului se introduce cuvântul ”individual”.

La alin.(4) la finele aliniatului se introduce cuvântul ”individual”.

196. La art.207 la alin.(1), alin.(2) și alin.(3) după cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual”.

La alin.(2) cuvântul „notificarea” se substituie cu cuvântul „informația”, sintagma „este prevăzută” se substituie cu sintagma „se conține”, iar cuvântul „prevăzută” se substituie cu cuvântul „indicată”.

197. La Art.208 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 208. Dreptul de a depune cererea prealabilă**

Cererea prealabilă poate fi depusă numai dacă persoana își revendică încălcarea drepturilor prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual.”

**198.** La Art.209 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 209. Soluționarea cererii prealabile de către autoritatea emitentă**

(1) Dacă consideră cererea prealabilă ca fiind admisibilă și întemeiată, autoritatea publică emitentă anulează în tot sau în parte actul administrativ individual contestat sau emite actul administrativ individual solicitat.

(2) Dacă respinge în tot sau în parte cererea prealabilă ca fiind inadmisibilă sau neîntemeiată, autoritatea publică emitentă transmite dosarul administrativ cu toate actele autorității publice ierarhic superioare.

(3) Autoritatea publică emitentă soluționează cererea prealabilă în termen de 15 zile calendaristice. Prevederile art. 60 alin. (2) – (5) se aplică corespunzător.

(4) Dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.”

**199.** La Art. 210 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 210. Decizia autorității publice ierarhic superioare**

(1) Dacă autoritatea publică emitentă a respins în tot cererea prealabilă, decizia definitivă cu privire la cererea prealabilă este luată de autoritatea publică ierarhic superioară. Dacă autoritatea publică emitentă a respins în parte cererea prealabilă, atunci autoritatea publică ierarhic superioară soluționează doar partea respinsă a cererii prealabile.

(2) Dacă este necesară investigarea circumstanțelor, autoritatea publică ierarhic superioară poate efectua însăși aceste investigații sau poate împuternici autoritatea emitentă să le efectueze.

(3) Soluționând cererea prealabilă, autoritatea publică ierarhic superioară poate decide în sensul agravării situației participantului care a depus cererea prealabilă (reformatio in pejus), dacă legea nu prevede expres altfel.”

**200.** La art.211 alin.(1) textul „actului administrativ contestat prin cerere prealabilă” se substituie cu textul „unui act administrativ individual în cadrul procedurii prealabile”, cuvintele ”este obligatorie” se substituie cu cuvântul ”atunci”, iar la finele aliniatului se introduce cuvintele ”este obligatorie”.

La alin.(3) după cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual”.

**201.** TITLUL VIII devine TITLUL VI.

**202.** La Art.212 se expune în următoarea redacție:

**„Articolul 212. Reluarea procedurii**

(1) La cererea persoanei afectate, autoritatea publică trebuie să decidă în privința anulării unui act administrativ individual incontestabil dacă:

a) situația de fapt sau de drept care stă la baza actului administrativ s-a modificat ulterior în favoarea persoanei afectate;

b) există probe noi care ar fi dus la o decizie mai avantajoasă pentru persoana afectată;

c) există alte temeiuri de reluare conform art. 449 lit. a), c), e) și e1) din Codul de procedură civilă.

(2) Cererea se admite numai dacă persoana afectată, în afara culpei grave, nu era în stare să revendice, în special prin cale de atac, temeiul pentru reluare în procedura anterioară.

(3) Termenul de depunere a cererii este de 3 luni. Termenul începe să curgă din ziua în care persoana afectată a aflat sau trebuia să afle despre temeiul pentru reluarea procedurii.

(4) În privința cererii decide autoritatea publică competentă. Această prevedere se aplică și atunci când actul administrativ individual a cărui anulare se solicită a fost emis de o altă autoritate publică.

(5) Autoritatea publică competentă poate oricând, din oficiu, porni o procedură de anulare a unui act administrativ individual incontestabil.

(6) Anularea actului administrativ individual are loc în condițiile art. 143 – 147.”

**203.** După art.212 se introduce TITLUL VII intitulat „Executarea actelor administrative și contractelor administrative” și Capitolul I intitulat „Dispoziții generale”.

**204.** După Capitolul I se introduce articolul 159, 195, 162, 163 în următoarea redacție, fiind renumerotat în modul corespunzător:

**„Articolul 159. Executarea**

(1) Actele administrative individuale se execută conform prevederilor prezentului Titlu, dacă alte legi nu conțin reglementări derogatorii.

(2) Executarea se realizează de către autoritatea publică care a emis/adoptat actul administrativ individual sau a încheiat contractul administrativ, dacă legea nu se prevede altfel. Dacă executarea se face în baza unui contract administrativ împotriva autorității publice, competența îi aparține instanței de apel.

(3) La cererea autorității publice competente autoritățile publice cu atribuții în domeniul ordinii publice sunt obligate să acorde sprijinul necesar executării,

(4) Actele administrative individuale sunt executorii din momentul survenirii obligativității lor, cu excepția cazului când executarea lor este suspendată prin decizia autorității publice sau prin act judecătoresc de dispoziție. Dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual acesta poate fi executat doar după soluționarea acestei cereri.

(5) În cazurile stabilite de lege suspendarea executării actului administrativ individual survine prin depunerea unei cereri prealabile sau acțiuni în judecată prin care se contestă actul administrativ individual.

(6) Față de persoanele de drept public executarea se realizează potrivit prevederilor prezentului Titlu are loc numai dacă legea conține, în mod expres, dispoziții în acest sens.”

#### **„Articolul 195. Suspendarea executării actului administrativ individual de către autoritatea publică**

(1) Dacă un act administrativ individual defavorabil este contestat cu cerere prealabilă, autoritatea publică din oficiu sau la cererea persoanei afectate poate suspenda executarea lui până la finalizarea procedurii prealabile.

(2) Motivele suspendării sunt:

a) existența unor suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea actului administrativ individual defavorabil;

b) existența pericolului iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil.

(3) Suspendarea executării actului administrativ individual defavorabil se decide de autoritatea publică competentă pentru soluționarea cererii prealabile. Decizia cu privire la suspendarea executării se ia în termen de 5 zile lucrătoare din momentul înregistrării, dacă legea nu prevede altfel.”

#### **”Articolul 162. Executarea unui contract administrativ**

(1) Executarea în baza unui contract administrativ presupune că:

a) partenerul contractual s-a supus executării imediate pentru prestația cu privire la care urmează executarea;

b) prestația este scadentă;

c) partenerul contractual interesat, după trecerea termenului de scadență, a fost somat să realizeze prestația în termen de o săptămână.

(2) În măsura în care o autoritate publică s-a supus executării imediate în baza unui contract administrativ, executarea în baza acestui contract este posibilă și față de autoritatea publică respectivă,. Executare față de

autoritatea publică se efectuează potrivit dispozițiilor cap.VI din cartea a treia.

(3) Pentru prescripția obligațiilor asumate prin contract administrativ se aplică, corespunzător, dispozițiile referitoare la prescripția obligațiilor din contractele civile.”

### **”Articolul 163. Proporționalitatea măsurilor de executare**

(1) Măsurile de executare trebuie să fie într-un raport rezonabil față de scopul pe care îl au și se vor fi selecta în așa fel, încât să afecteze la minimum individul și societatea.

(2) Prejudiciile care pot rezulta dintr-o măsură de executare trebuie să nu fie disproporționate față de rezultatul scontat.

(3) Executarea va înceta imediat ce scopul ei va fi atins.

(4) Duminica, în zilele de sărbătorile nelucrătoare, precum și noaptea (între ora 22:00 până la ora 06:00) nu este permisă executarea, cu excepția situației în care există riscul ca măsura să fie sortită eșecului sau îngreunată în mod substanțial, dacă executarea nu se va efectua.”

**205.** După articolul 163 se introduce Capitolul II, intitulat „Executarea creanțelor bănești”.

**206.** După Capitolul II se introduce articolul 164, 165, 166, 167 în următoarea redacție, fiind renumerotat în modul corespunzător.

### **”Articolul 164. Domeniul de aplicare**

(1) Prevederile prezentului capitol se aplică numai executării creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public, cu excepția creanțelor bănești bazate pe dreptul statului de a percepe impozite, taxe și alte plăți, cărora li se aplică prevederile Codului fiscal.

(2) Competența pentru executarea creanțelor bănești în sensul alin. (1) îi revine Serviciului Fiscal de Stat. Prevederile titlului V cap.IX din Codul fiscal al se aplică suplimentar la prevederile prezentului Cod.”

### **” Articolul 165. Debitorul executării**

(1) În calitate de debitor poate fi revendicat:

a) persoana care datorează o prestație (debitor principal);

b) persoana care răspunde personal pentru prestația altuia (debitor garant).

(2) Dacă legea nu prevede altfel, executarea se poate îndrepta spre debitorul garant doar în măsura în care nu a putut fi executată de către debitorul principal sau în cazul în care există puncte de reper concrete care fac ca executarea de debitorul principal să nu ducă la vreun rezultat.”

### **„Articolul 166. Mandatul de executare**

(1) Autoritatea publică îndreptățită să revendice dreptul supus executării emite pentru autoritatea de executare un mandat de executare.

(2) Emiterea mandatului de executare presupune că:

a) există un act administrativ individual care obligă debitorul executării să realizeze prestația bănească sau să efectueze o prestație bănească în baza unui contract administrativ, ea fiind supusă executării imediate;

b) prestația este scadentă;

c) debitorul executării, după trecerea termenului de scadență, a fost somat să realizeze prestația bănească în termen de o săptămână.

(3) La procedura de somare se poate renunța în cazul în care există o suspiciune fondată că debitorul executării se va sustrage de la executare.”

### **„Articolul 167. Executarea creanțelor bănești în cazul persoanelor juridice de drept public**

(1) Executarea creanțelor bănești în cazul persoanelor juridice de drept public este admisibilă numai potrivit alin.(2) și (3).

(2) Înainte să înceapă executarea autoritatea de executare prezintă ministrului de finanțe sau unei persoane abilitate de acesta o listă cu bunuri ale debitorului persoană juridică de drept public. Executarea se poate face doar în privința acelor bunuri pentru care ministrul finanțelor sau persoana abilitată de acesta își dă acordul.

(3) Ministrul de finanțe sau persoana abilitată de acesta nu va admite executarea silită a bunurilor din patrimoniul debitorului, dacă prin aceasta este afectată îndeplinirea atribuțiilor de drept public ale debitorului executării sau aprovizionarea populației.”

**207.** După articolul 167 se introduce Capitolul III, intitulat „Impunerea acțiunilor, tolerărilor sau inacțiunilor”

**208.** După Capitolul III se introduce articolul 170, fiind renumerotat în modul corespunzător. După cuvântul ”administrativ” se introduce cuvântul ”individual”. După cuvântul „prin” se introduce cuvântul „următoarele”, iar cuvintele „mijloace coercitive” se substituie cu textul „măsuri coercitive realizarea prin substituie, amenda de constrângere”

**209.** După articolul 170 se introduce articolul 171, fiind renumerotat în modul corespunzător. La alin.(2) textul „Titlului V din Codul Fiscal al Republicii Moldova” se substituie cu textul „Capitolului II din prezentul Titlu”

**210.** După articolul 171 se introduce articolul 172, fiind renumerotat în modul corespunzător, cu următoarele modificări:

alin.(1) va avea următorul conținut:

„(1) Dacă o acțiune poate fi realizată doar de debitorul executării și acesta nu o realizează benevol, atunci acesta poate fi determinat să realizeze acțiunea prin amendă de constrângere. În cazul acțiunilor substituibile poate fi stabilită o amendă de constrângere atunci când realizarea de substituie nu promite succes sau debitorul executării nu este în stare să suporte cheltuielile care rezultă din realizarea acțiunii de către un terț.”

Se introduce un nou alineat, care devine alin.(3), cu următorul conținut:

„(3) Dacă în pofida aplicării unei amenzi de constrângere debitorul executării nu-și îndeplinește obligația, atunci amenda de constrângere poate fi aplicată din nou de câte ori va fi necesar. La stabilirea repetată a amenzii de constrângere, aceasta se va mări rezonabil în comparație cu amenda anterioară de constrângere.”

Alin.(3) devine alin.(4).

**211.** După articolul 172 se introduce articolul 173, fiind renumerotat în modul corespunzător, în următoarea redacție:

**„Articolul 173. Executarea amenzii de constrângere**

(1) Dacă debitorul executării nu achită amenda de constrângere în decursul unei săptămîni de la scadență, atunci suma fixată în calitate de amendă de constrângere se va executa în conformitate cu cap. II din prezentul titlu. Executarea încetează imediat ce debitorul executării îndeplinește acțiunea cerută sau permite măsura ce urmează a fi tolerată.

(2) În cazul obligării de a realiza o acțiune, amenda de constrângere devine scadentă odată cu expirarea termenului stabilit în somație, iar în cazul obligării de tolerare sau de inacțiune – odată cu încălcarea obligației de tolerare sau de inacțiune.

(3) Dacă debitorul executării se opune obligației de inacțiune, a cărei îndeplinire ar trebui obținută prin dispoziția de somație cu amenda de constrângere, atunci pentru fiecare acțiune de opunere se va urmări suma care s-a dispus la somarea cu amenda de constrângere.”

**212.** După articolul 173 se introduce articolul 174, fiind renumerotat în modul corespunzător

**213.** După articolul 174 se introduce articolul 176, fiind renumerotat în modul corespunzător, în următoarea redacție:

**„Articolul 176. Constrângerea directă**

Dacă realizarea prin substituie sau amenda de constrângere nu duc la atingerea scopului sau dacă acestea nu promet succes, autoritatea de executare poate impune debitorului să întreprindă acțiuni, să tolereze sau să nu întreprindă acțiuni.”

**214.** După După articolul 176 se introduce articolul 177, fiind renumerotat în modul corespunzător, în următoarea redacție:

**215.** „**Articolul 177. Somația privind măsurile coercitive**

(1) Înainte ca măsurile coercitive să fie aplicate față de debitor, acesta este somat despre posibilitatea utilizării măsurilor coercitive. În somație se stabilește un termen rezonabil pentru executare. Stabilirea termenului nu este necesară dacă urmează să fie impusă o tolerare a acțiunii sau o inacțiune.

(2) Dacă aplicarea imediată a măsurilor coercitive este necesară pentru respingerea/apărarea față de un pericol prezent, somația poate fi făcută verbal sau se poate renunța la ea.

(3) În somație se indică măsura coercitivă care se intenționează a fi aplicată. Dacă are loc o somare cu mai multe măsuri coercitive, atunci în ea se indică ordinea în care acestea urmează să fie aplicate. Dacă se face somarea cu aplicarea măsurii de realizare prin substituie, atunci în prealabil se apreciază costurile preliminare, iar în somație se indică suma concretă a acestora. În cazul somării cu o amendă, se indică mărimea amenzii. În cazul somării cu o amendă pentru impunerea unei obligații de inacțiune, suplimentar se indică asupra faptului că pentru fiecare caz de neexecutare va fi scadentă o amendă.

(4) Somația scrisă se notifică.”

**216.** După articolul 177 se introduce articolul 178, fiind renumerotat în modul corespunzător, în următoarea redacție:

„**Articolul 178. Aplicarea măsurilor coercitive**

(1) Măsurile coercitive se aplică în conformitate cu somația făcută.

(2) În cazul în care debitorul executării sau un terț opune rezistență la realizarea prin substituie sau la constrângerea directă, se poate recurge la forță pentru a înfrînge această rezistență. La cererea autorității de executare, poliția îi va acorda sprijin.”

**217.** După articolul 178 se introduce articolul 179, fiind renumerotat în modul corespunzător în următoarea redacție:

„**Articolul 179. Executarea imediată**

Măsurile coercitive pot fi aplicate fără act administrativ individual preliminar dacă acest lucru este necesar pentru prevenirea unei fapte ilegale care întrunește componența unei infracțiuni sau contravenții ori dacă se cere prevenirea unui pericol iminent și sînt întrunite condițiile pentru emiterea unui act administrativ corespunzător.”

**218.** După articolul 179 se introduce un nou articol, fiind renumerotat în modul corespunzător, cu următorul conținut:

### **„Articolul 180. Prescripția executării**

Actele administrative individuale de restituire a unui bun ori realizare a altei acțiuni, de tolerare ori de inacțiune pot fi executate într-un termen de 3 ani. Termenul începe să curgă din ziua în care actul administrativ devine executoriu.”

219. Înaintea art.213 se introduce Capitolul I cu următoarea denumire:

#### **”Capitolul I Dispoziții generale”**

220. Articolul 213 se va expune în următoarea redacție:

#### **”Articolul 213. Înaintarea acțiunii în contenciosul administrativ**

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contenciosul administrativ.

(2) O acțiune în contenciosul administrativ poate fi înaintată și atunci, când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

(3) În cazurile prevăzute de lege, precum și în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acțiunea în contenciosul administrativ poate fi înaintată și de autoritatea publică.”

221. În titlul art.214, după cuvântul ”Excluderea” se introduce cuvintele ”acțiunii în”, iar cuvântul ”contenciosului” se substituie cu cuvântul ”contenciosul”.

În art.214 cuvântul ”atacate” se înlocuiește cu cuvintele ”contestate cu acțiune”, iar cuvintele ”contencios administrativ” se înlocuiește cu cuvântul ”contenciosul administrativ următoarele acte administrative:”.

Lit. d) se exclude.

222. După art.214 codul se completează cu art.215, 216, 217, 218, cu următorul conținut, celelalte articole se numerează corespunzător

#### **”Articolul 215. Competența jurisdicțională pentru acțiunea în contenciosul administrativ**

(1) Cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul (2) și (3) judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.

(2) Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.

(3) Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

(4) Curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.

(5) Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.”

**”Articolul 216. Specializarea judecătorilor pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ**

(1) Pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție se instituie complete specializate de judecători.

(2) În judecătoria acțiunile în contenciosul administrativ se vor examina de judecători specializați.”

**”Articolul 217. Componenta instanței de judecată**

(1) În judecătoria acțiunile în contencios administrativ se vor soluționa de un singur judecător/unipersonal.

(2) Curțile de apel atât ca instanță de fond, cât și ca instanță de apel sau recurs vor soluționa acțiunile în contencios administrativ în complete formate din 3 judecători.

(3) Curtea Supremă de Justiție va soluționa recursurile împotriva încheierilor și admisibilitatea cererilor de recurs în complete de trei, iar cererile de recurs în complete de cinci judecători.”

**”Articolul 218. Limitele examinării judiciare**

(1) În procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se vor soluționa din oficiu probleme de fapt și de drept.

(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs hotărârile și deciziile contestate se vor examina din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

**223.** Art.215 din prezentul proiect de lege se expune în următoarea redacție

**” Articolul 215. Aplicarea suplimentară a prevederilor**

Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.”

**224.** După art.215 din prezentul proiect de lege, se introduce un nou Capitol cu următoarea denumire:

**”Capitolul II. Procedura în prima instanță”**

**225.** Art.216-218 din prezentul proiect de lege se exclude.

**226.** Art.219 se expune în următoarea redacție.

**”Articolul 219. Competența teritorială pentru acțiunea în contenciosul administrativ**

(1) Acțiunea în contenciosul administrativ se va depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Dacă la o procedură de contencios administrativ participă mai multe autorități publice, acțiunea în contenciosul administrativ se va depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică pârâtă.”

**227.** La art.220 cuvintele ”de prezentul Cod” se substituie cu cuvintele ”de lege”.

**228.** Art.221 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 221. Strămutarea acțiunii în contenciosul administrativ**

(1) Acțiunea în contencios administrativ reținută spre examinare de către o instanță de judecată cu respectarea normelor de competență se soluționează de către aceasta în fond, inclusiv în cazul devenirii ei ulterioare de competența unei alte instanțe.

(2) Dacă constată că nu este competentă teritorial sau material, instanța de judecată transmite acțiunea în contencios administrativ instanței de judecată competente printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

(3) Instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărîre :

a) din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă;

b) în circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

(4) Instanța ierarhic superioară remite instanței competente dosarul în termen de 5 zile de la data adoptării încheierii de strămutare a acțiunii în contencios administrativ.”

**229.** Art.222 se va expune în următoarea redacție:

**”Articolul 222. Declinarea competenței în cazul cauzelor civile**

(1) Dacă s-a constatat că judecătorului sau completului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ i s-a distribuit o cauză civilă de competența aceleiași instanțe de judecată, acesta printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs își va declina competența și va remite președintelui de instanță dosarul spre redistribuire aleatorie.

(2) Dacă s-a constatat că judecătorului sau completului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ i s-a distribuit o cauză

civilă de competența altei instanțe de judecată, acesta printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs o va transmite la instanța competentă.

(3) Alin. (1) și (2) se vor aplica corespunzător și în cazul în care judecătorului sau completului de judecată competent pentru examinarea cauzelor civile i se repartizează o acțiune de contencios administrativ.”

**230.** Art.223 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 223. Soluționarea conflictelor de competență**

(1) Instanța de judecată, în fața căreia a apărut conflictul de competență de natura celui definit în Art. 58 alin. (2) din prezentul Cod, suspendă din oficiu procesul și prezintă dosarul către instanța în drept să soluționeze conflictul de competență.

(2) Conflictul de competență dintre două judecătorii din jurisdicția aceleiași curți de apel se va soluționa de către curtea de apel respectivă.

(3) Conflictul de competență dintre judecătorii din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se vor soluționa de către Curtea Supremă de Justiție.

(4) Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere care nu este susceptibilă de recurs.”

**231.** Art.224 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 224. Competența în caz de concurență a pretențiilor**

(1) Dacă în acțiunea în contenciosul administrativ depusă în instanța de judecată se conțin pretenții inseparabile de drept administrativ și de drept civil, acestea se vor examina de instanța de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ.

(2) Dacă în acțiunea în contenciosul administrativ depusă în instanța de judecată se conțin pretenții separabile de drept administrativ și de drept civil, acestea se vor separa printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs și în privința pretențiilor de drept civil se va proceda conform art. 199 alin. (1) și (2) din prezentul Cod.”

**232.** Art.225 se exclude.

**233.** Art.226 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 226. Soluționarea declarațiilor de abținere și a cererilor de recuzare**

(1) Judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50.

(2) Exprimarea verbală în cadrul unei discuții juridice sau în scris de către judecător a punctului de vedere cu privire la situația de drept a cauzei aflate în examinare, nu este motiv pentru existența suspiciunii de părtinire.

(3) Declarația de abținere sau cererea de recuzare se face în scris, cu indicarea motivelor și anexarea probelor pertinente.

(4) Recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută de Codul de procedură civilă..”

234. Art.227-228 se exclude.

235. La art.229 alin.(1) lit. b) cuvîntul ”intervenienții” se substituie cu cuvintele ” persoanele atrase în proces de instanța de judecată,”

Alin.(2) și (3) se exclud, art.229 fiind compus dintr-un singur aliniat.

236. Art.230 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 230. Părțile**

Părți în procedura de contencios administrativ pot fi persoană fizică sau juridică, și autoritățile publice în sensul art. 7 din prezentul Cod.”

237. Art.231 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 231. Persoanele atrase în proces de instanța de judecată**

(1) La examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane a căror drepturi sînt afectate de litigiul în cauză.

(2) Dacă un terț participă la raportul juridic litigios în așa fel încît hotărîrea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terță trebuie atrasă în proces. Această prevedere se aplică, în special, cînd:

a) o persoană contestă actul administrativ individual favorabil eliberat unui terț sau cere constatarea nulității acestuia;

b) o persoană contestă un act administrativ individual defavorabil emis la cererea unui terț sau cere constatarea nulității acestuia;

c) o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual defavorabil pentru un terț;

d) o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea și favorizarea poate fi acordată numai o singură dată sau doar pentru un număr limitat de persoane.

(3) Dacă o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual și emiterea acestuia necesită încuviințarea unei alte autorități publice, atunci ultima este atrasă în proces.

(4) Încheierea judecătorească prin care este atras în proces un terț se notifică tuturor participanților la proces. Instanța de judecată indică motivul atragerii în proces și expediază terțului atras în proces o copie a înscrisurilor

depuse pînă la acel moment în instanța de judecată. Încheierea judecătorească cu privire la atragerea unui terț în proces nu este susceptibilă de recurs. Încheierea judecătorească prin care se refuză atragerea în proces a unui terț poate fi contestată separat cu recurs.

(5) Orice terț atras în proces poate înainta atît cereri procesuale, cît și cereri de alăturare la cererea reclamantului sau pîrîtului cu privire la fondul cauzei. Terțul atras în proces poate depune o cerere proprie cu privire la fondul cauzei doar în cazurile prevăzute la alin. (2).”

238. Art.232 se exclude.

239. Art.233 se expune în următoarea redacție

**”Articolul 233. Felurile acțiunilor în contencios administrativ**

(1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

b) obligarea autorității publice să emită/adopte un act administrativ individual (acțiune în obligare);

c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare);

d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

(2) Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației cînd se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.”

240. După art.233 se introduce un nou articol, celelalte articole se vor renumera corespunzător:

**”Articolul 234. Examinarea admisibilității acțiunii în contencios administrativ**

(1) Instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

(2) Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd:

- a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept;
- b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;
- c) la aceeași sau la alta instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept;
- d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209;
- e) reclamantul nu poate revendica încălcarea prin activitatea administrativă a unui drept în sensul art. 17;
- f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art. 208;
- g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;
- h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

(3) Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. a) – e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

(4) Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. f) – h) nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.”

**241.** Art.234 din proiectul de lege se va expune în următoarea redacție:

**”Articolul.234. Respectarea procedurii prealabile**

(1) În cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă.

(2) Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deși termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acțiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terț.

(3) Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

(4) O acțiune în realizare se admite numai dacă reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere, prin care a solicitat realizarea, tolerarea sau omiterea unei acțiuni.

(5) O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.”

242. Art.235 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 235. Termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ**

(1) Acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:  
a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia;

b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă; art. 165 alin. (1), enunțul 2 se va aplica corespunzător

(2) Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

(3) Pentru acțiunea în realizare, acțiunea în constatare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.”

243. Art.236 se exclude.

244. Art.237 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 237. Repunerea în termenul de înaintare a acțiunii în contenciosul administrativ**

(1) Prevederile art. 65 alin. (1), (2), (3) și (5) se aplică corespunzător și pentru decizia cu privire la o cerere de repunere în termen.

(2) Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea de repunere în termen poate fi contestată cu recurs. Încheierea judecătorească, de repunere în termen, poate fi contestată doar odată cu fondul.”

245. Art.238 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 238. Forma și conținutul cererii de chemare în judecată**

(1) În cererea de chemare în judecată se indică:

a) instanța la care a fost depusă;

b) numele, și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică se indică datele bancare și codul fiscal,

c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant ;

- d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia;
- e) pretențiile reclamantului;
- f) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția;
- g) enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta;
- h) date despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege;

(2) Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant, de reprezentantul lui legal sau împuternicit.

(3) Cererea de chemare în judecată poate cuprinde și alte date, importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile reclamantului.”

**246.** Art.239 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 239. Actele anexate la cererea de chemare în judecată**

(1) La cererea de chemare în judecată se anexează:

- a) copia actului administrativ contestat și copia deciziei cu privire la cererea prealabilă, dacă legea prevede o astfel de procedură;
- b) copia actului de identitate a reclamantului persoană fizică sau extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, dacă reclamantul este persoană juridică;
- c) documentul care confirmă împuternicirile reprezentantului legal sau împuternicit;

d) copii de pe cererea de chemare în judecată și de pe toate înscrisurile anexate, într-un număr egal cu numărul de participanți la proces

(2) Reclamantul poate anexa și alte înscrisuri la cererea de chemare în judecată.”

**247.** Art.240 se expune în următoarea redacție

**”Articolul 240. Nerespectarea cerințelor cererii de chemare în judecată**

Dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) din prezentul Cod, judecătorul va stabili reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor sau completarea cererii de chemare în judecată și anexelor. Dacă reclamantul a respectat indicațiile instanței de judecată în termenul oferit de aceasta, cererea se consideră depusă la data inițială.”

**248.** Art.241 se expune în următoarea redacție

**”Articolul 241. Suspendarea executării actului administrativ individual contestat**

(1) Suspendarea executării actului administrativ individual contestat poate fi solicitată de către reclamant instanței de judecată care examinează acțiunea de contencios administrativ. Reclamantul poate solicita instanței de judecată competente suspendarea executării actului administrativ individual pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ dacă autoritatea publică investită cu soluționarea cererii prealabile a refuzat suspendarea sau nu a soluționat cererea de suspendare în termenul stabilit la art. 172 alin. (3).

(2) Instanța de judecată poate dispune suspendarea executării actului administrativ individual din motivele prevăzute la art. 172 alin. (2).

(3) Pentru probarea faptelor participanții, în locul prezentării probelor obișnuite, pot depune o declarație pe propria răspundere.

(4) Instanța de judecată decide cu privire la suspendarea executării actului administrativ individual printr-o încheiere susceptibilă de recurs fără citarea participanților la proces. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează părțile pentru audiere în privința temeiniciei cererii de suspendare. Prevederile art. 177 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu se aplică.

(5) Suspendarea executării poate fi condiționată de plata unei cauțiuni, de îndeplinirea anumitor condiții sau poate fi limitată în timp.

(6) Dacă la momentul suspendării executării actului administrativ individual de către instanța de judecată acesta este deja executat, instanța dispune, la cerere, întoarcerea executării, în măsura în care este real posibilă.

(7) Instanța de judecată care examinează acțiunea în contenciosul administrativ poate modifica sau anula în orice moment încheierile privind cererile prevăzute la alin. (4). Participantul la proces poate solicita modificarea sau anularea unei astfel de încheieri ca urmare a schimbării circumstanțelor sau a neinvocării acestora în procedura inițială din motive neimputabile lui.

(8) Nu pot fi suspendate actele Băncii Naționale a Moldovei ce țin de domeniul politicii monetare și valutare, inclusiv de măsurile de salvagardare, actele Băncii Naționale cu privire la administrarea specială asupra băncilor referitoare la retragerea licenței entităților supravegheate de Banca Națională, cu privire la inițierea procedurii de lichidare silită a băncilor, actele Băncii Naționale adoptate în procesul de evaluare și supraveghere a calității acționarilor entităților supravegheate de Banca Națională, precum și măsurile implementate de Banca Națională, de administratorul special

sau de lichidator în cursul administrării speciale sau lichidării silite a băncii.”

**249.** După art.241 se introduce un articol nou, în următoarea redacție, celelalte articole se vor numerota corespunzător.

**”Articolul 242. Ordonanța provizorie**

(1) În cazurile care nu cad sub incidența art. 214, reclamantul poate solicita instanței de judecată care examinează acțiunea în contencios administrativ emiterea unei ordonanțe provizorii. Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, reclamantul poate solicita emiterea unei ordonanțe provizorii instanței de judecată la care se va depune acțiunea.

(2) Instanța de judecată poate emite o ordonanță provizorie dacă:

a) în baza unei examinări sumare ajunge la concluzia că pretenția revendicată de reclamant este întemeiată; și

b) emiterea ordonanței este necesară pentru evitarea consecințelor grave și ireparabile pentru reclamant.

(3) Prevederile art. 214 alin. (3)-(5), alin. (7) și (8) se aplică corespunzător.”

**250.** Art.242 din proiectul de lege se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 242. Pregătirea dezbaterilor judiciare**

(1) Pentru pregătirea dezbaterilor judiciare judecătorul, iar în cazul instanței colegiale – judecătorul raportor, efectuează următoarele acțiuni:

a) solicită pârîtului și celorlalți participanți la proces referințe cu privire la acțiunea în contencios administrativ;

b) clarifică circumstanțele ce trebuie probate și indică probele suplimentare care trebuie prezentate de către participanți în termenul stabilit expres de instanța de judecată;

c) solicită, la cerere sau din oficiu, probele necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei de contencios administrativ printr-o încheiere în care este stabilit termenul-limită de prezentare a acestora;

d) efectuează orice alte acte de procedură necesare pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, după posibilitate într-o singură ședință de judecată;

e) stabilește data și ora pentru începutul dezbaterilor judiciare, cu citarea legală a tuturor participanților la proces.

(2) Judecătorul informează participanții la proces despre consecințele nerespectării termenelor stabilite de instanța de judecată.

(3) Dacă persoanele cărora instanța de judecată le-a solicitat prezentarea probelor nu le dețin sau se află în imposibilitatea de a le prezenta în termenele stabilite, ele sînt obligate să comunice instanței acest fapt în decursul a 3 zile de la data primirii solicitării. În caz contrar, în privința

acestor persoane se aplică o amendă de pînă la 50 de unități convenționale. Aplicarea amenzii nu scutește persoana care dispune de proba solicitată de obligația prezentării probei în instanța de judecată.”

**251.** Art.243 se expune în următoarea redacție

**”Articolul 243. Tranzacția de împăcare**

Pentru soluționarea integrală sau parțială a litigiului, părțile pot încheia o tranzacție de împăcare prin consemnarea ei în procesul-verbal al ședinței de judecată. O astfel de tranzacție de împăcare poate să se refere exclusiv la drepturile și obligațiile părților la proces. O tranzacție de împăcare poate fi încheiată în baza propunerii instanței de judecată acceptată în scris de părți în instanța. În toate cazurile tranzacția de împăcare se confirmă prin încheiere judecătorească.”

**252.** Art.244 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 244. Examinarea în fond a acțiunii de contencios administrativ**

Examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepții:

- a) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în ședință publică și în cazul excepțiilor stabilite de lege în ședință închisă. Participanții la proces se vor cita în ședință; în citație se va comunica locul, data și ora ședinței. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;
- b) instanța de judecată va accepta probele prezentate după termenul stabilit la faza pregătirii pentru examinarea în fond a acțiunii de contencios administrativ, numai dacă participanții la proces justifică și probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanță;
- c) participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu vor putea invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;
- d) neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu împiedică soluționarea acțiunii în contenciosul administrativ.”

**253.** După art.244 se introduc următoarele articole, celelalte articole se vor numerota corespunzător:

**”Articolul 245. Asigurarea protecției efective a drepturilor**

(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

(2) Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost în discutate de participanții la proces.

(3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

(4) Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate face în scris trimiteri/referințe cu privire la situația de drept a cauzei examinate.”

#### **”Articolul 246. Obținerea probelor**

(1) Obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87 - 93.

(2) O cerere de solicitare a probei depusă în ședința de dezbateri judiciare se respinge printr-o încheiere care se pronunță în aceeași ședință. Încheierea se motivează verbal. Argumentele esențiale ale motivării se consemnează în procesul verbal al ședinței.

(3) Probele obținute cu încălcarea legii nu au forță probantă și nu pot fi puse la baza hotărârii judecătorești.”

#### **”Articolul 247. Prezentarea dosarului administrativ**

(1) Autoritățile publice sînt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sînt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

(2) La prezentarea documentelor și a dosarelor administrative, precum și la acordarea informațiilor, autoritățile publice urmează să numească documentele, dosarele administrative sau informațiile care, conform legii, trebuie păstrate în secret, din care motiv, conform art. 222 alin. (2), participanții la proces nu vor avea acces la dosar.

(3) Dacă și la o a doua solicitare autoritatea publică nu își îndeplinește obligația de prezentare a documentelor sau a dosarelor ori de acordare a informațiilor, instanța de judecată poate:

a) cita conducătorul autorității publice sau reprezentantul acestuia pentru explicarea motivului de neîndeplinire a obligației; sau

b) după o înștiințare prealabilă, aplica în privința autorității publice și/sau conducătorului acesteia o amendă în mărime de la 100 la 500 de unități convenționale. Atît înștiințarea, cît și aplicarea amenzii pot fi repetate.”

#### **”Articolul 248. Accesul la dosar**

(1) Participanții la proces pot avea acces atît la dosarele instanței de judecată cît și la dosarele administrative prezentate acesteia.

(2) Instanța de judecată va refuza accesul la dosar, dacă în virtutea legii pentru protejarea secretului de stat sau comercial sau intereselor supreme ale statului sau ale persoanelor private trebuie respectat caracterul secret al documentelor, dosarelor administrative sau informațiilor.

(3) Dacă un participant la proces invocă caracterul secret al documentelor, dosarelor administrative sau informațiilor sau dacă instanța de judecată este de această opinie, atunci prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs la Curtea Supremă de Justiție , se va decide în ce măsură participanților la proces li se va acorda accesul la dosar. Contestarea cu recurs a unei încheieri judecătorești prin care se acordă accesul la dosar are efect suspensiv.”

#### **”Articolul 249. Notificările în procedura contenciosului administrativ**

Hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96 - 114.”

**254.** Art.245-247 din prezentul proiect de lege se exclude.

**255.** Art.248 din prezentul proiect de lege se expune în următoarea redacție:

#### **”Articolul 248. Hotărârile instanței de judecată**

(1) Examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri:

a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prelabile, dacă acestea sunt ilegale și reclamantul prin ele este vătămat în drepturile sale;

- b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită/adopte un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;
- c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată;
- d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv nu există sau actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul;
- e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;
- f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a) - e).

(2) Dacă la momentul anulării actului administrativ individual de către instanța acesta este deja executat, instanța dispune la cerere întoarcerea executării, în măsura în care ea este real posibilă.”

**256.** Art.249 din prezentul proiect de lege se exclude.

**257.** Art.250 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 250. Limitele controlului judecătoresc**

(1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

- a) și-a exercitat dreptul discreționar;
- b) a luat în considerație toate faptele relevante;
- c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; sau
- d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

(3) În cazul în care au fost emise acte administrative individuale și normative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor și a altor fenomene similare, instanța de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanțe:

- a) existența situației excepționale la data la care a fost emis actul;
- b) competența autorității publice de a emite actul;

c) existența interesului public care justifică emiterea actului administrativ;  
d) imposibilitatea efectivă a autorității publice de a emite actul în condiții obișnuite.

(4) Alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sînt reglementate expres prin legi speciale.”

**258.** După art.250 se introduce un articol nou, celelalte articole se vor numerota corespunzător:

**”Articolul 251. Motivarea hotărârilor în fond**

(1) La pronunțarea hotărîrii în fond instanța de judecată, la cerere, o poate explica succint verbal.

(2) Hotărîrile în fond se motivează în scris în termen de 15 zile de la înregistrarea cererii de apel sau de recurs depuse în termen sau în termen de 15 zile de la depunerea unei cereri de motivare a hotărîrii. Cererea de motivare a hotărîrii se depune în termenul de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii.

(3) Dacă instanța de apel repune apelantul sau instanța de recurs repune recurentul în termenul de apel/recurs, hotărîrea în fond se motivează în termen de 15 zile de la primirea încheierii de repunere în termen.

(4) Hotărîrile în fond emise în baza acțiunilor de control normativ se motivează în scris în termen de 15 zile de la pronunțare, indiferent dacă a fost sau nu depus un recurs.”

**259.** Art.251 din prezentul proiect de lege se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 251 Publicarea unei hotărârii de control normativ**

(1) O hotărâre definitivă a instanței de judecată privind anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ intrat în vigoare în urma publicării în sursa oficială, se publică în aceeași sursă. Instanța de judecată poate dispune publicarea suplimentară într-o altă sursă de informare.

(2) Cheltuielile legate de publicarea hotărârii le suportă pârâtul.”

**260.** Art.252 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 252. Efectele anulării unui act administrativ individual sau normativ**

(1) Actul administrativ individual anulat în tot sau în parte de către instanța de judecată nu produce efecte juridice, în totalitate sau în partea anulată, din momentul emiterii lui.

(2) Actul administrativ normativ, anulat în tot sau în parte de către instanța de judecată nu produce efecte juridice din momentul în care hotărârea instanței de judecată devine definitivă.”

**261.** După art.252 se introduce următoarele articole, celelalte articole se vor numerota corespunzător:

**”Articolul 253. Caracterul obligatoriu al hotărârii judecătorești**

(1) Hotărârile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru participanții la proces și succesorii de drept ai acestora.

(2) Persoanele terțe atrase în proces de instanța de judecată sunt obligate să respecte hotărârea acesteia și atunci când nu participă la procesul de judecată sau când înștiințează expres că acceptă judecarea acțiunii în contencios administrativ în lipsa lor.”

**”Articolul 254. Încheierea judecătorească**

Încheierile judecătorești care se motivează se emit în procedură scrisă. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează participanții la proces în ședință.”

262. Înaintea art.253 din prezentul proiect de lege se introduce un Capitol nou cu următoarea denumire:

**”Capitolul III**

**Procedura de apel”**

263. Art.253 din prezentul proiect de lege se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 253. Apelul**

(1) Hotărârile judecătorești adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

(2) Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

264. Art.254 din prezentul proiect de lege se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 254. Depunerea apelului**

(1) Apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.”

265. După art.254 se introduc următoarele articole, celelalte articole se vor numerota corespunzător.

**”Articolul 255. Forma și conținutul cererii de apel**

(1) Cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art. 211 alin. (1) lit. a) –d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.

(2) Cererea de apel se semnează de apelant, de reprezentantul lui legal sau împuternicit.

(3) Cererea de apel poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile apelantului.”

**”Articolul 256. Actele care se anexează la cererea de apel**

(1) La cererea de apel se anexează o copie a hotărîrii contestate și documentele prevăzute la art. 212 alin. (1) lit. c) și e).

(2) Apelantul poate anexa la cererea de apel și alte înscrisuri.”

**”Articolul 257. Nerespectarea cerințelor cererii de apel**

Dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute în art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1) din prezentul Cod, judecătorul va stabili apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor sau completarea cererii de apel și anexelor. Dacă apelantul a respectat indicațiile instanței în termenul oferit de aceasta, cererea de apel se consideră depusă la data inițială.”

**”Articolul 258. Examinarea admisibilității apelului**

(1) Instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

(2) Apelul se declară inadmisibil în special cînd:

a) hotărîrea în fond nu poate fi contestată cu apel;

b) apelul este depus în mod repetat;

c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1);

e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2);

f) cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.”

**”Articolul 259. Repunerea în termen**

(1) Prevederile art. 65 alin. (1), (2), (3) și (5) se va aplica corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

(2) Încheirea instanței de apel, prin care este respinsă cererea de repunere în termenul de apel sau termenul de prezentare a motivării apelului, poate

fi contestată cu recurs. Încheierea instanței de apel, prin care s-a făcut repunerea în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului, poate fi contestată doar odată cu fondul.”

266. Art.255-257 din prezentul proiect de lege se exclude.

267. Art.258 din prezentul proiect de lege se expune în următoarea redacție.

**”Articolul 258. Limitele examinării în instanța de apel**

(1) În procedura de apel nu pot fi prezentate probe noi, decât dacă un participant la proces dovedește că a fost în imposibilitate să le prezinte în procedura de examinare în fond și instanța de apel le admite printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

(2) Instanța de apel este în drept să solicite din oficiu probe noi, în măsura în care le consideră necesare pentru justa soluționare a cauzei.”

268. Art.259 din prezentul proiect de lege se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 259. Procedura soluționării cererii de apel**

(1) Examinarea și soluționarea cererii de apel are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege în ședință închisă. Dacă participanții la proces convin, de comun acord, examinarea și soluționarea cererii de apel are loc în procedură scrisă.

(2) Participanții la proces se citează la ședință. În citație se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului.”

269. Art.260 se exclude.

270. Art.261 se expune în următoarea redacție

**”Articolul 261. Deciziile instanței de apel**

(1) Examinând cererea de apel instanța de apel adoptă una din următoarele decizii:

a) respinge apelul;

b) casează parțial hotărârea primei instanțe și emite o altă decizie în partea casată;

c) casează integral hotărârea primei instanței și emite o nouă decizie;

(2) Instanței de apel i se interzice să trimită cauza spre rejudecare în instanța de fond.

(3) Decizia de apel se motivează în scris în termen de 30 de zile de la data pronunțării.”

271. Art.262-264 se exclude.

272. Înaintea art.265 se introduce un nou Capitol cu următoarea denumire:

**”Capitolul IV**

**Recursul împotriva încheierilor judecătorești”**

273. Art.265 se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 265. Încheierile judecătorești supuse recursului**

(1) Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

(2) Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac.

(3) Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

**274.** După art.265 se introduce un nou articol cu următorul conținut, celelalte articole se vor numerota corespunzător.

**”Articolul 266. Depunerea recursului împotriva încheierii judecătorești**

Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 de zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.”

**275.** Art.266 din prezentul proiect de lege se expune în următoarea redacție:

**”Articolul 266. Deciziile instanței competente să soluționeze recursul împotriva încheierii judecătorești**

(1) Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești instanța adoptă una dintre următoarele decizii:

a) declară recursul inadmisibil;

b) respinge recursul;

c) anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere;

(2) Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

(3) Decizia prin care se soluționează recursul împotriva încheierii judecătorești se motivează în scris.

(4) După finalizarea procedurii de soluționare a recursului împotriva încheierii judecătorești dosarul judiciar se transmite instanței competente în termen de 3 zile.”

**276.** După art.266 se introduce un nou Capitol cu următoarea denumire:

**”Capitolul V  
Procedura de recurs”**

277. Art.267 se expune în următoarea redacție

**”Articolul 267. Recursul împotriva hotărârilor și deciziilor curții de apel**

(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

(2) Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

278. După art.267 se introduc următoarele articole, celelalte articole se vor numerota corespunzător.

**”Articolul 268. Depunerea cererii de recurs**

(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel..”

**”Articolul 269. Examinarea admisibilității cererii de recurs**

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când:

a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;

b) recursul este depus în mod repetat;

c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin.

(1);

e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2);

f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.”

**”Articolul 270. Procedura scrisă**

Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.”

279. Art.268 din prezentul proiect de lege se exclude.

280. Art.269 din prezentul proiect de lege se expune în următoarea redacție.

**”Articolul 269. Deciziile instanței de recurs**

(1) Examinând recursul Curtea Supremă de Justiție adoptă una din următoarele decizii:

a) respinge recursul;

b) casează parțial decizia instanței de apel și emite o altă decizie în partea casată;

c) casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie;

d) casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel, dacă în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

(2) Decizia instanței de recurs este definitivă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție.

(3) Decizia instanței de recurs se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii.”

281. Art.270 din prezentul proiect de lege se exclude.

282. După art.269 din prezentul proiect de lege se introduce un nou Capitol, compus din următoarele articole, celelalte articole se vor numerota corespunzător:

## **”Capitolul VI**

### **Executarea hotărârilor judecătorești și tranzacțiilor judiciare de împăcare”**

#### **”Articolul 270. Dispoziții generale**

(1) Hotărârile judecătorești și alte titluri executorii se execută conform prevederilor prezentului capitol.

(2) Pentru executarea hotărârilor judecătorești și tranzacțiilor judiciare de împăcare sunt competente instanțele de apel.

(3) Executarea este inițiată printr-o cerere a debitorului executării. Deciziile în procedura de executare se emit prin încheiere, care poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 zile.

(4) Prevederile art. 174 se aplică corespunzător.”

**”Articolul 271. Titlul executoriu**

Titluri executorii sunt:

- a) hotărârile judecătorești executorii
- b) încheierile judecătorești executorii conform art. 214 și 215 și
- c) tranzacțiile de împăcare conform art. 217.”

**”Articolul 272. Caracterul executoriu al hotărârilor judecătorești**

- (1) Hotărârile judecătorești sunt executorii după expirarea termenului de apel.
- (2) Deciziile instanțelor de apel sunt executorii de la emiterea lor.
- (3) Încheierile judecătorești și ale instanțelor de apel sunt executorii după expirarea termenului de recurs împotriva încheierilor judecătorești.
- (4) Deciziile Curții Supreme de Justiție sunt executorii din momentul emiterii lor.”

**”Articolul 273. Executarea în privința persoanelor fizice și juridice de drept privat**

Executarea în privința persoanelor fizice și juridice de drept privat se face conform prevederilor titlului VII din cartea a doua, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

**”Articolul 274. Executarea în privința persoanelor juridice de drept public**

- (1) Pentru impunerea acțiunilor, a tolerărilor sau a inacțiunilor în privința persoanelor juridice de drept public sînt aplicabile măsurile coercitive conform art. 254 – 256.
- (2) Pentru executarea unei creanțe bănești în privința persoanei juridice de drept public, instanța de apel poate proceda conform art. 254 și 256. Suplimentar, instanța de apel poate mandata un executor judecătoresc și cu alte măsuri de executare, instanța de apel fiind cea care stabilește fiecare măsură de executare în parte. Executorul judecătoresc este obligat să respecte dispozițiile instanței de apel și să le execute în mod preferențial.
- (3) Înaintea desfășurării executării conducătorul persoanei juridice de drept public este informat în scris despre intenția de executare. Această prevedere nu se aplică în cazul executării ordonanțelor provizorii și în alte cazuri urgente.

(4) Scrisoarea de informare trebuie să indice asupra măsurii de executare care se intenționează și să stabilească un termen pentru îndeplinirea benevolă a obligațiilor de executat. Acest termen nu poate depăși 30 de zile.  
(5) Prevederile art. 178 se aplică corespunzător.”

**”Articolul 275. Amenda de constrângere**

Dacă o persoană juridică de drept public nu își îndeplinește obligația din titlul executoriu, instanța de apel poate stabili și încasa în privința ei sau a conducătorului ei o amendă de constrângere în mărime de la 100 până la 20.000 unități convenționale. Stabilirea și încasarea unei amenzi de constrângere poate fi repetată de mai multe ori.”

**”Articolul 276. Emiterea actelor administrative individuale de către instanța de judecată**

(1) Dacă o persoană juridică de drept public nu își îndeplinește obligația de emitere a unui act administrativ în termen de 15 zile, instanța de apel poate emite ea însuși în cazuri adecvate actul administrativ.

(2) La cererea persoanei juridice de drept public instanța de apel poate prelungi termenul pentru emiterea actului administrativ cu până la 45 de zile, dacă acest lucru este cerut de complexitatea actului administrativ ce trebuie emis.”

**”Articolul 277. Persoana cu mandat de executare**

(1) Dacă cel puțin două încercări de executare conform art. 253 alin. (2) și art. 254 nu s-au soldat cu succes, instanța de apel poate recurge la mandatarea cu executarea a unei persoane.

(2) Persoana cu mandat de executare acționează sub controlul instanței de apel, măsurile de executare întreprinse de aceasta considerându-se încheieri ale instanței de apel. Persoana cu mandat de executare este în drept să întreprindă toate măsurile pentru îndeplinirea obligației ce reiese din titlul executoriu. Conducătorul persoanei juridice de drept public, precum și toți colaboratorii acesteia se supun indicațiilor persoanei cu mandat de executare îndreptate spre îndeplinirea obligației ce reiese din titlul executoriu.

(3) În calitate de persoană cu mandat de executare se desemnează un funcționar sau un judecător în exercițiul funcțiunii ori o persoană care a deținut o funcție de demnitate publică. Colaboratorii persoanei juridice de drept public în privința căreia are loc executarea nu pot fi desemnați.

Desemnarea poate fi exclusă doar din motive grave de sănătate sau din motive cu semnificație similară.

(4) Încheierea judecătorească de desemnare a persoanei cu mandat de executare se notifică participanților la procedura de executare. Odată cu notificarea, conducătorul persoanei juridice de drept public, precum și toți colaboratorii acesteia sînt degrevați de competență în cazul pentru care se face executarea.

(5) Persoana cu mandat de executare primește suplimentar la venitul ei obișnuit o remunerare de 10 unități convenționale per oră.

(6) Cheltuielile de remunerare a persoanei cu mandat de executare, precum și costurile măsurilor de executare întreprinse de aceasta sînt suportate de persoana juridică de drept public în privința căreia are loc executarea..”

**283.** După art.278 se introduce Cartea IV cu următoarele articole:

#### **”Cartea IV**

### **DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII ”**

#### **”Articolul 279 Intrarea în vigoare**

(1) Prezentul Cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

(2) La data intrării în vigoare a prezentului Cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10.02. 2000 și Legea cu privire la petiționare nr. 190 din 19.07.1994.

(3) Guvernul în termen de 6 luni de la publicarea prezentului Cod:

a) va elabora și prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul Cod;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezentul Cod și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a acestuia.”

#### **”Articolul 280. Dispoziții tranzitorii**

(1) Procedurile administrative și procedurile prealabile inițiate până la data intrării în vigoare a prezentului Cod, care nu au fost finalizate până la data intrării în vigoare a prezentului Cod, se vor finaliza conform prevederilor legale valabile până la data intrării în vigoare a prezentului Cod. Aceasta este valabil și pentru procedurile prealabile inițiate după data intrării în vigoare a prezentului Cod referitoare la o procedură administrativă inițiată până la data intrării în vigoare a prezentului Cod.

(2) Procedurile de contencios administrativ atribuite înaintea intrării în vigoare a prezentului Cod prin legi speciale în competența altor instanțe de

judecată, se vor transmite după intrarea în vigoare a prezentului Cod instanțelor competente conform prevederilor prezentului Cod.

(3) Procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului Cod se vor examina în continuare după intrarea în vigoare a prezentului Cod conform prevederilor prezentului Cod. Prin derogare de la aceasta, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului Cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs, și de contestare a încheierilor judecătorești cu recurs.”

#### *Argumentare:*

În scopul îmbunătățirii calității prezentului proiect de lege, precum și unificării terminologiei se propune următoarele amendamente.

În mod special se modifică prevederile Cărții a III-a care reglementează procedura contenciosului administrativ. La baza modificărilor se află propunerile grupului de lucru care în urma examinării Legii privind contenciosul administrativ a Germaniei din 21 ianuarie 1960, precum și practicii judiciare a instanțelor din Germania în domeniul contenciosului administrativ, au preluat unele noutăți și reglementări ce s-ar încadra în legislația națională.

Astfel, prin respectivele propuneri de modificare se introduc reglementări mai clare privind procedura examinării acțiunii de contencios administrativ în prima instanță, procedura de apel, procedura de recurs, precum și procedura recursului împotriva încheierilor judecătorești.

În art.234 se introduc modificări prin care se reglementează modul de examinare a admisibilității acțiunii în contencios administrativ, potrivit căreia în cazul în care instanța constată că nu sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ, aceasta declara ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Prin această modificare s-a încercat simplificarea procedurii de examinare a acțiunii în contencios administrativ și excluderea instituțiilor de refuz de primire a cererii de chemare în judecată, de restituire a cererii, precum și cazurile în care nu se dă curs cererii, instituții care sunt specifice procedurii contencioase (procesului civil).

Art.231 din prezentul proiect se expune într-o redacție nouă prin care se exclude noțiunea de „intervenient”, care este specifică prevederilor Codului de

procedură civilă, înlocuindu-se cu noțiunea de „persoană atrasă în proces de instanța de judecată”.

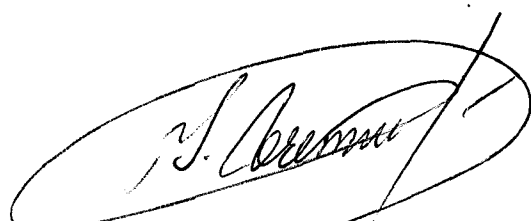

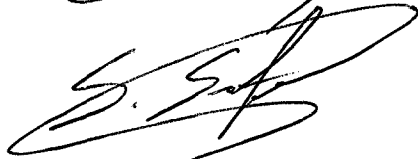
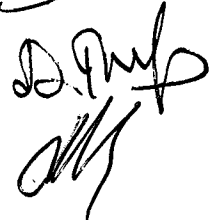
Prin prezentele propuneri de modificare se încearcă a nuanța mai pronunțat rolul activ al judecătorului. În aceeași ordine de idei, prevederile art.245 din prezentul proiect de lege stabilește că instanța va duce o discuție juridică cu participanții la proces, va cerceta din oficiu starea de fapt în baza tuturor probelor legale admisibile și va depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare și depunerea cererilor corecte.

Ca noutate, în prevederile art.233 se introduce felurile acțiunilor ce pot fi depuse de justițiabili în instanța de contencios administrativ, prin urmare acțiunile în contencios administrativ vor îmbrăca forma următoarelor categorii de acțiuni:

- Acțiuni în contestare;
- Acțiuni în obligare;
- Acțiuni în realizare;
- Acțiuni în constatare;
- Acțiuni de control normativ.

Suplimentar la aceasta, în Cartea a III-a a prezentului proiect de lege se introduce un nou Capitol care urmează să reglementeze procedura de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare.

**Deputați în Parlament**

	I. Ciocan
	R. Spolchei
	S. Sirebu
	I.A. Reșetnicu Buzolovici



14 iulie 2017

RM nr. 71

**Doamnei Raisa Apolschi**

Președintele Comisiei juridice, numiri și imunități

În temeiul art. 17 alin. 2, lit. j) al Legii nr. 39-XIII din 07.04.1994 despre statutul deputatului în Parlament, Vă remit **spre examinare următoarele amendamente la proiectul Codului administrativ (nr. 90 din 27.03.2017):**

1. Deși întreg proiectul de lege conține practic numai norme de procedură (chiar analizând raportul comisiei sesizate în fond) denumirea proiectului este Codul administrativ și nu Codul de procedură administrativă, astfel proiectul de lege urmează să poarte denumirea corespunzătoare, deoarece nu este o lege de drept material ci una de drept procedural;
2. În denumirea art. 26 din proiect este stabilit principiul "eficienței" care, potrivit conținutului alineatelor componente ale acestuia (în particular alineatul (1)), prevede că "procedura administrativă trebuie realizată într-un mod simplu, adecvat, rapid și eficient, corespunzător scopului". Potrivit art. 3 (Noțiuni de bază) al Legii nr. 229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern, noțiunea de eficiență este definită ca "raportul dintre rezultatele obținute și resursele utilizate pentru obținerea acestora" iar noțiunea de eficacitate "gradul de îndeplinire a obiectivelor programate pentru fiecare dintre activități și raportul dintre efectul proiectat și rezultatul efectiv al activității respective". În context, se relevă necesitatea examinării suplimentare a prevederilor respective din proiect întru ajustarea cadrului reglatorii existent și pentru asigurarea funcționării acestuia în procesul realizării practice a normei.
3. Art. 20 intitulat "Cercetarea din oficiu" prevede că, indiferent de conduita participanților la proces instanța stabilește stările de fapt

importante pentru justa soluționare a pricinii, chiar dacă nici o parte nu solicită acest lucru, considerăm că respectiva normă intră în contradicție cu principiul dreptului la un proces echitabil și la principiul egalității în arme deoarece constatarea unei stări de fapt poate să vină în favoarea unei părți și în defavoarea alteia, instanța nu poate avea interes în cauză, iar rolul activ al instanței urmează a fi solicitat de vre-o parte la proces și nu la libera discreție a judecătorului sau după caz a completului de judecată.

4. Spre deosebire de Legea contenciosului administrativ în care este permisă atragerea în calitate de pârât (copârât) persoana funcționarului public ce a elaborat actul administrativ contestat în cazul în care sunt cerințe de despăgubiri, proiectul nu prevede o asemenea posibilitate, mai mult, acesta poate avea calitate de intervenient în cauza de contencios administrativ, numai în situația în care o cere personal sau o cere reclamantul. Astfel autoritatea publică în calitate de pârâtă nu va putea solicita instanței atragerea în calitate de intervenient a funcționarului public responsabil și nici instanța nu o poate face din oficiu, iar lipsa calității judiciare a funcționarului public va paraliza o eventuală acțiune în regres împotriva funcționarului public din considerentele că hotărârea judecătorească respectivă nu-i va fi opozabilă. Din considerentele expuse considerăm necesar revizuirea normelor conținute la articolele 230, 231, 245 din proiect.
5. Credem că instituția Contractului de împăcare urmează a fi exclusă din proiect, din considerentele că prezența acestei posibilități în raporturile administrative favorizează actele de abuz de serviciu sau de depășire a atribuțiilor de serviciu, vor crea un mediu prielnic factorului corupției, mai ales că proiectul nu prevede o procedură clară de evidență, transparență și control la încheierea acestora.

Cu respect,



**Radu MUDREAC,**  
**Deputat în Parlament**